

# SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 28. junij 2001 šte. 26 (3124) • letnik 56 • cena 10 šil. • 0,73 evra

## Po desetih letih je Slovenija uveljavljena

Kot uveljavljena in spoštovana država je Republika Slovenija letos praznovala deseto obletnico svoje osamosvojitve. V predpraznični atmosferi so bile po vsej državi slovesnosti, med drugim tudi v Piranu, kjer so spregovorili tisti trije zunanji ministri, ki so pred desetimi leti usodno vplivali na dejansko samostojnost Slovenije. To so bili bivši nemški zunanji minister Genscher, njegov avstrijski kolega Alois Mock ter italijanski zunanji minister de Michelis.

Osrednja proslava samostojne republike je bila v ponedeljek, 25. junija zvečer, na Trgu republike v Ljubljani. Slovenski državni predsednik Milan Kučan je posebej naglasil, da je leta 1991 Slovenija pravico do samoodločbe uresničila uspešno in dostojanstveno in da pri tem ni posegla v enake pravice nobenega drugega naroda. Predlagala je miren razhod bivše države Jugoslavije, kar pa na žalost ni bilo mogoče. Predsednik je opomnil na skrb države za blaginjo in za socialno varnost vsakega državljan in da se mora Slovenija bolj kot doslej angažirati pri reševanju problemov na Balkanu. Ostro pa je kritiziral tiste, ki Sloveniji hočejo otežiti vstop v Evropi skozi tista vrata, skozi katera so sami šli brez referendumov. Posebni častni gost proslave je bil

nemški zvezni kancler Gerhard Schröder, ki je tega dne prišel na državniški obisk v Slovenijo. Schröder je obljubil, da se bo Nemčija zavzemala za vstop Slovenije v EU in tudi NATO, ker se zaveda svojega zgodovinskega dolga do Slovencev. Nemški gost se je udeležil slavnostne seje državnega zbora,

sprejela pa ga je tudi ljubljanska županja Vika Potočnik.

Med splošno priznane ugotovitve iz časa osamosvojitve pa šteje prav ta, da si je Slovenija svoje mesto med priznanimi državami priborila predvsem prav z izjemno sodobno in inovativno medijsko kampanjo.

Franc Wakounig



Minulo soboto je škof Egon Kapellari predal na Krki svojo – koroško – škofovsko palico novemu škofu Aloisu Schwarzu. Več o dogodku na strani 5.



**Pesem  
zbledele zemlje**

**ZBOR »Rož«**  
ZBOROVODJA LAJKO MILISAVLJEVIČ

PE 6. NE 8. 7. 20.30  
**Cerkev Sentpeter  
pri Sentjakobu**

PRIPREDITELJ / VERANSTALTER: SPD »Rož«

## V Celovcu se je zrušila

## koalicija ÖVP in FPÖ

Po 28 letih se je v torek, 26. junija 2001, v Celovcu menda nepreklicno končala koalicija med svobodnjaki in ljudsko stranko. Koalicijo je postavil na noge prejšnji celovski župan

Leopold Guggenberger in jo je že včasih reševal z največjimi napori.

Povod za razkol je bil v bistvu banalen. Svobodnjaki so hoteli svojega novega podžupana, podjetnika Maria Canorija postaviti tudi v funkcijo mestnega finančnega ministra. A ta račun so naredili brez krčmarja, beri župana Harald Scheucherja. Ta je namreč v tej mandatni periodi doživel zelo slabe izkušnje s svobodnjaškimi varuhi mestnih financ, kajti Canori bi bil že tretji v teku slabega leta. Kot popoln novinec v mestni vladi pa očitno tudi ni izžareval največjega zaupanja.

Zato je Scheucher naredil potezo, ki ji svobodnjaki niso mogli slediti. Za finančnega referenta je predlagal izkušenega podjetnika Walterja Zwicka, ki je že enkrat vodil ta resor. Scheucher je praviloma računal podporo socialdemokratov, ki so že pred tedni najavili, da bojo sami predlagali Zwicka.

Razkol koalicije je bil s tem perfekten, svobodnjaki so jo namreč takoj razdrli. Odslej naj bi v mestni občini vladala prosta izbira večin.

Celovška mestna koalicija je bila najstarejša v Avstriji.

MPZ Gorotan

vabi na

## kresno noč

v petek,

29. junija 2001,

ob 20.30

v farno dvorano v Šmihelu

Nastopajo MePZ Gorotan, otroška skupina Katarina, vokalni sekstet F. Hartman, tamburaši Tamika, za ples igra Trio Korenika

Prisrčno vabljeni!

## PREBLISK

■ Ne morem reči, da kaj vneto letam v cerkev, ali po pravici povedano: sploh nič. Pa vendar sem pozorno zasledovala prenos ustoličenja novega škofa na Krki. Dejstvo je, da ima cerkev velik vpliv na življenje na Koroškem (seveda ne le na Koroškem) in tako tudi na sožitje, strpnost, preprečevanje konfliktov in podobno.

Se bo izjasnil glede slovenščine? Bo upošteval naš jezik? Posebno še, ker je sedela v prvi vrsti prav tista politična prominenca, ki je še pred kratkim tožarila, da so morali spet poslušati slovenščino v cerkvi! O groza, verjetno je kdo dobil mozolj na nosu in urtikarije na možganih

Bila sem prijetno prese- nečena. Škof je slovenščino

uporabljal, kar je povedal, niso bili alibi stavki samo zato, da bi bil volk sit in koza cela. In verjetno ga je stalo ogromno truda, da je povedal vse v celo skoraj brezhibni izgovorjavi.

## Škof in slovenščina

Bil je signal in to je škof Schwarz tudi hotel v prvi vrsti povedati. In ta signal je silno pomemben za vernike in nevernike, za nemško in slovensko govoreče, za tiste, ki želijo odprto, dobro, strpno deželo. In upam da tudi za tiste, ki bi radi živeli le od prepira. S. W.



K & K center v Šentjanžu vabi na otvoritev razstave

## fund \* stücke

Razstavljata slikarka Birgit Bachmann in kipar Fritz Russ

v petek, 29. junija 2001, ob 19.30, v k & k centru v Šentjanžu

Razstava bo odprta ob torkih, četrtek in sobotah med 18. in 20. uro, ob sredah in petkih pa med 9. in 12. uro ter po dogovoru (do 12. avgusta) Prisrčno vabljeni!



PREMIK V DESNO

## Konec »tržaške pomladi« ?

Po osmih letih opozicije je desnica znova prevzela oblast v Trstu in ohranila široko večino v pokrajinskem svetu. Tako so se odločili volilci v drugem in odločilnem krogu volitev minulo nedeljo. Novi tržaški župan je s 53,36 odstotka glasov postal Roberto Dipiazza, predstavnik Doma svobodščin, ki se politično in poklicno zgleduje predvsem po Silviu Berlusconi, novi predsednik pokrajine pa z 51,75 odstotka glasov njegov somišljenik Fabio Scoccimarro. Levosredinska konkurenta Federico Pacorini (kandidat za župana) in Ettore Rosato (kandidat za predsednika pokrajine) sta bila očitno prešibka, da bi volilce prepričala, da je treba nadaljevati z vizijo »tržaške pomladi«, kakor jo je zasnoval bivši župan Riccardo Illy, ki ju je na volilnih shodih tudi odločno podpiral. Kaže pa, da je Illy očitno zmagovita osebnost (glej zadnje parlamentarne volitve) le takrat, ko se direktno predstavlja volilcem.

Prvo, kar lahko rečemo po nedeljskih tržaških volitvah je, da se je bolj ali manj končalo Illyjevo obdobje. Ali še določeneje, obdobje politika in človeka, ki se je skupaj s svojimi sodelavci vidno zapisal v zgodovino tako tržaškega mesta kot tudi tržaške pokrajine. Znano je, da je sprožil kulturno in gospodarsko revitalizacijo mesta, začel od restavracij zgodovinskih zgradb in prostorov tja do izboljšave prometnih vezi, ki tvorijo osnovo za bolj živahno trgovinsko povezavo med sosednjimi regijami in državami. In to skupaj z načelom kompenzacije za tiste, ki izgubljajo zaradi mednarodne menjave in/ali globalizacije. V tem smislu je veliko pozornost polagal na revitalizacijo tržaškega, a tudi tržiškega in koprškega pristanišča, aktivno pa se je zavzemal tudi za tako imenovani »Panevropski koridor pet«, ki naj bi potom tirnic, cest in te-

lekomunikacijske mreže vodil od Trsta preko Ljubljane v Budimpešto vse tja do Kieva. Kot v habsburških časih bi Trst potemtakem lahko spet predstavljal važno strateško povezovalno stičišče ne le med srednjo in južno Evropo, temveč tudi med Zapadom in Vzhodom. Omogočil pa bi tudi »odpiranje navzven« ter vrsto dodatnih delovnih mest.

Illy se je vsekozi tudi aktivno zavzemal za polnopravno vključitev Slovenije v EU. S svojim konceptom »ohranjevalne integracije« pa se je tudi bistveno prizadeval za dobre medsosedske odnose. Koncept je za nemški časnik FAZ (8. 5. 2001) na primeru mesta Trst takole opredelil: »Nobenih getov, pa tudi nobene prisilne asimilacije. Slovenci, Srbi, Grki so dobro integrirani in ohranijo vendar svojo kulturo, svoj jezik, svojo religijo.« Prav zato se mu je zdel pravkar odobreni

zaščitni zakon za slovensko manjšino zelo važen: Dvojezični topografski napisi v obmejnih območjih učinkujejo na primer kot most, ki signalizira obiskovalcem, da so zaželeni. S to njegovo dikcijo se sklada tudi operativni program, Interreg 2 Italija-Slovenija, ki sugerira, da je kulturno sodelovanje najboljšo sredstvo medsebojnega spoznavanja. Prav v tem smislu je treba pritrditi Federicu Pacoriniju, Illijevemu poraženemu »nasledniku«, da »parlament manjšinskega zakona ne bi nikoli odobril, če bi župan tako ali drugače nasprotoval zaščiti manjšine«. Sam ga, analogno Illyju, tolmači kot »veliko priložnost« za razvoj celotne regije in občine Trst, torej kot »sredstvo«, ki ne gre samo v prid Slovencev.

Vzlic tovrstnih pristopov kajpada ne preseneča, da se čas Illyjevega osemletnega župovanja odraža tudi v človeških odnosih: medsebojno zaupanje je občutno naraslo, tudi med večino in slovensko manjšino. Drugače od politike levice, zlasti zmerne, ki je v manjšinskem vprašanju prej »mlačna« kot ne (kar se odraža tudi v tendenci k »revizionizmu«) in neprofilirana (»v njej se«, kot samokritično ugotavlja Sandor Tence, novinar Primorskega dnevnika, »postkomunizem meša s socialdemokracijo, laburizmom in demokratsko stranko po Clintonovem vzoru«) je Illyjeva politika dorečena, je delno uresničen program. In kar je najvažnejše: ni bila koruptna, osumljena povezovanja s postfašisti á la Fini, kar pomeni, da se je tudi pomirjujoče razlikovala od politike, ki jo ubirajo Berlusconi in njegovi pristaši.

Konec Illyjeve dobe naznana vsekakor močan »korak nazaj« tako za tržaško pokrajino in mesto kot tudi za slovensko manjšino. Zmagovalci zaenkrat zagotavljajo politiko razvoja in odprtosti, vendar to nekako diši po hlinjenju. Zgovorna so stališča Roberta Menie, tržaškega parlamentarca Nacionalnega zavestništva, ki je Illyja med drugim označil »internacionalista«

ali pa za »župana Slovencev«, ker odpira vrata za »etnično infiltracijo Slovanov«. Ob spremeljanju volilne zmage desničarskih kandidatov, si je spričo neugodnih rezultatov iz neke tržaške občine dajal duška: »Tisto so bili glasovi s planote. Hanno votato i carsolini, quei quattro gatti [Volili so kraševci, tisti štirje mački] ...« Slej ko prej je na delu, čeprav bolj v zatišju kot še v predillyjevski dobi, parola o »città italianissima«. In nič drugega kot prav to sugerira tudi sporočilo novega tržaškega župana Roberta Dipiazza, ki je na konferenci tik po sprejetju zaščitnega zakona izjavil, da je le-ta za Slovence zgrešen, ker da ustvarja privilegije. V intervjuju za Primorski dnevnik se je tik po volitvah opredelil za patriota in ne za nacionalista. »Hecno« pa je, da je v volilnem boju postal sam »žrtev« tega patriotstva, gorečega patriotstva, saj so mu nekateri njegovi privrženci v teatru Miela kričali: »Meio un sindaco fur-lan che sciavo ...« (Bolje župan, ki je Furlan, kot župan, ki je ščav [skrajno stigmatizirajoča oznaka za Slovenca; dobesedni prevod: »suženj«]).

Vsekakor. Dipiazza je prepričljivo porazil Pacorinija, medtem ko je bil na pokrajinski ravni razmah med Scoccimarro in Rosatom le znaten. Vsekakor pa bi lahko bili rezultati precej drugačni, če bi Slovenci bolj množično šli na volišča. Volilna udeležba je bila namreč zelo nizka: 57,5 %. Morda Pacorini kot bivši predsednik industrijcev za tržaško pokrajino Confindustria tudi ni bil primeren kandidat, ki bi lahko – brez Stranke komunistične prenove, ki ga že iz načelnih vzrokov ni mogla podpreti – premagal zelo močno desnico.

Naj ob koncu še povemo, da je bilo v tržaški občinski in pokrajinski svet izvoljenih sedem Slovencev: Peter Močnik, Igor Dolenc, Igor Canciani; Nevo Radovič, Franco Crevatin, Mariza Škerk in Michele Di Donato. Kot svetovalci bodo sedeli na klopih opozicije.

Marija Jurič Pahor

V Ljubljani sta Narodni muzej Slovenije in Slovenska akademija znanosti in umetnosti izdala vsebinsko in oblikovno bogat zbornik v dveh delih z naslovom »Slovenija in sosednje dežele med antiko in karolinško dobo; začetki slovenske etnogeneze«, ki jo je uredil Rajko Bratož in v kateri so objavljeni referati strokovnjakov z različnih področij, ki so se pred skoraj tremi leti udeležili mednarodnega simpozija z istim naslovom.

Zgodovinarji, arheologi, umetnostni in literarni zgodovinarji, jezikoslovci, etnologi in biolog se v svojih prispevkih ukvarjajo z obdobjem med šestim in devetim stoletjem na današnjem ozemlju Slovenije in ozemlju z njo povezanih sosednjih držav. V zvezi z začetki slovenske etnogeneze, ki se začne v tem časovnem obdobju, so posebno pozornost posvetili prehodu iz antike v srednji vek in načinom, pogojem in oblikam nastajanja zgodnjerednjeveških

SLOVENIJA IN SOSELDSTVO

### Zbornik o začetkih slovenske etnogeneze



Motiv s pletenim vzorcem iz Molzbichla na Koroškem

ljudstev ter elementom in oblikam njihove državnosti.

Vodilne svetovne znanstvenice in znanstveniki so z upoštevanjem novih znanstvenih spoznanj in najnovejših raziskovalnih metod po mnenju urednika pomembno obogatili vedenje o obravnavani dobi, hkrati pa so – gledano v celoti – potrdili te-

meljno pravilnost zgodovinske hipoteze o prednikih Slovencev, oblikovane v času od 19. do konca 20. stoletja. Kot tretji, dopolnilni del zbornika, bo predvidoma že konec leta 2001 izšla monografija nemškega znanstvenika H. D. Kahla, ki bo nova sinteza zgodovine Karantanije. *Irena Destovnik*

CELOVEC

### Sprejem pri generalnem konzulu RS

Desetletnico osamosvojitve Republike Slovenije je dostojno praznovalo tudi konzularno zastopstvo v Celovcu. Novi generalni konzul Jure Žmauc je povabil predstavnike slovenskih organizacij, društev, pa tudi druge znane in manj znane Slovenke in Slovence na sprejem v grad Mageregg. Seveda pa je bilo tudi obilo zastopnikov s koroškega deželne političnega in gospodarskega prizorišča.

Generalni konzul Žmauc je med drugim poudaril: »Pred desetimi leti sem svojo domovino branil, danes jo zastopam.«



HOLMEC

### Slovenski odpor je bil dobro načrtovan

Dan državnosti ob 10-letnici osamosvojitve Slovenije so štiri občine Mežiške doline skupaj z tukajšnjimi veterani Sever in ZVVS proslavili na mejnem prehodu Holmec, kjer je bila dobljena prva bitka s takratno jugoslovansko armado v Sloveniji. V spomin na žrtve oboroženega spopada so položili venec pri spominskem obeležju. O tukajšnjih junijskih dogodkih je najprej govoril župan Prevalj dr. Matic Tasič, ki si je občina za svoj praznik izbrala 25. junij.

Osrednji govornik, državni sekretar ministrstva za obrambo dr. Tomaž Čas, je med drugim dejal, da je bila osamosvojitve

izbojevana zaradi dobro izdelane strategije in zavesti braniteljev o zgodovinski priložnosti. Njen izid nikakor ni bil vnaprej znan, najmočnejši dejavnik pa je bil oborožen odpor, zato je borba za samostojnost vredna vsega spoštovanja, kot tudi mlada država, ki se uspešno mednarodno povezuje, dobiva pa tudi zavirljive vloge v teh ustanovah. Mejni prehod Holmec je lahko primer obrambe, saj ni bil niti trenutek v rokah JLA, je menil. Program so oblikovali godba na pihala Mežica, pevski zbor Vres, mladi recitatorji z Raven na Koroškem in folklorna skupina Črne na Koroškem. *S. Š.*



SLOVENIJA SE JE DESETLETNICE OSAMOSVOJITVE DOSTOJNO SPOMNILA

## V čaši ponosa in veselja tudi pelin evropske integracije

Te dni Republika Slovenija slavi deseto obletnico osamosvojitve in lastne državnosti. Po vsej državi so potekale proslave, diplomatska predstavništva so pripravila sprejeme.

Osrednja svečanost je bila v ponedeljek, 25. junija, zvečer na Trgu republike v Ljubljani ob navzočnosti najvišjih državnih in vladnih ter parlamentarnih predstavnikov, zastopnikov verskih skupnosti in diplomatskega zbora. Med gosti so bili tudi bivši zunanji ministri Avstrije, Nemčije in Italije, Mock, Genscher in de Michelis, ki so v pokru za mednarodno priznanje Slovenije pred desetimi leti odigrali pomembno vlogo. Časten gost proslave pa je bil nemški zvezni kancler Gerhard Schröder, ki je prav za to priložnost prišel na državniški obisk v Slovenijo.

Niz uradnih proslav desete obletnice samostojnosti, ki je kot »dan državnosti« tudi uradno državni praznik Slovenije, se je začel s slavnostno sejo državnega zbora. Predsednik Borut Pahor je osamosvojitve Slovenije imenoval izjemno in prelomno dejanje brez primere, pogojeno z zmago demokratičnih sil in kot rezultat demokratičnih odločitev. Posebej se je zahvalil vsem takratnim političnim akterjem v DEMOSovi vladi in drugih političnih usmeritvah, ki so imeli demokratično legitimirane plemenite cilje. Zato jih je mednarodna skupnost tudi priznala. Slovenija,



Vrsta častnih gostov 25. junija na osamosvojitveni slavnosti na Trgu republike v Ljubljani

tako govornik, hoče v polnopravno družbo najrazvitejših držav, ostati hoče odprta družba, kajti slepi izolacionizem ogroža nacionalne interese Slovencev, ki imajo v sklopu evropskega povezovanja priložnost, da po svojih močeh sooblikujejo tudi svet okoli sebe in prevzamejo soodgovornost za skupno evropsko usodo.

Prede je na Trgu republike stekla fantastična alegorija o sejalcu in semenu, prisposodba stoletnih upov, ki so jih številni rodovi vlagali v sanje o samostojni slovenski državi, je spregovoril predsednik države Milan Kučan. Pred desetimi leti se je sprostila in uresničila tista pozitivna ener-

gija, ki jo je v vrsti slovenskih rodov snovala politična misel o Zedinjeni Sloveniji. Slovenija pravice do samoodločbe ni uresničila na račun pravic drugega naroda, spoštovala je pravila mednarodnega prava, dostojanstvo in pravice vsakega človeka v Sloveniji, pravice vsake manjšine, sosedom in narodom iz časa skupne države je ponudila roko sodelovanja in spoštovanja, predlagala je, da se »razidemo mirno in spoštljivo«. Imenoma se je predsednik države zahvalil vsem tistim političnim akterjem, ki so takrat opravili svojo nalogo najbolje, kar so mogli, da »smo zmogli stopiti v ta svet in v njem obstati«.

Prav zato, ker je Slovenija danes uveljavljena in spoštovana država, je Kučan naglasil, da mora država biti občutljiva za socialne težave nemočnih in zapostavljenih. Zahteval je socialno povezano in solidarno družbo, ki se bo borila zoper socialno izključenost in življenje na robu. Potrebno je odločno nastopanje proti birokraciji, korupciji in kriminalu.

Precejšen del govora je Kučan namenil zunanji politiki. Slovenija hoče v EU in NATO, bila je uspešen član Varnostnega sveta OZN, in bila je solidarna. Prav zato je zelo jasno dejal: »Skrbijo pa nas znamenja sebičnosti, ki prihajajo do izraza

znotraj evropske integracije. So slabo sporočilo za prihodnost Evrope. Tudi pošteno ni, da bi vrata vanjo zapirali tisti, ki jim jih ni nihče zapiral takrat, ko so sami stopali skozi«. Kučan je podprl nadaljno širitev Evropske unije in zahteval, da naj se Slovenija aktivneje vključi v napore za zagotovitev miru na Balkanu, ki je »naša soseščina«.

Za Kučanom je na govorniški oder stopil nemški kancler Gerhard Schröder. Kot kancler naroda, ki ve za svoj zgodovinski dolg in odgovornost, saj so »Nemci vam storili veliko hudega, in tega ne bomo pozabili«, je Sloveniji čestital za vse, kar je dosegla. Slovenci so vedno bili del Evrope, zato gre le za razširitev Evropske unije, ne pa Evrope, je dejal in obljubil, da bo Nemčija podprla pristop Slovenije k EU. V Göteborgu je bilo potrjeno, da bo Slovenija med kandidatki, ki bojo kot prve polne članice EU. Glede pristopa k NATU je nemški gost mnenja, da bo Slovenija leta 2002 v Pragi prav tako med prvimi, ki bodo sprejeti v severnoatlantsko zvezo. Schröder je gostiteljem vlil poguma, naj jih morebitni udarci ne zmotijo in naj odločno ostanejo na začrtani poti uspeha. Svoj govor je zaključil s »Prisrčno dobrodošli v združenji Evropi, dobrodošla Slovenija«.

Deseta obletnica osamosvojitve Slovenije je bila tudi priložnost za srečanje in pogovor med takratnimi glavnimi politični akterji slovenske vlade ter med zastopniki sedme sile, ki so takrat poročali o burnih dogodkih v Sloveniji. Srečanje je bilo v slovenskem parlamentu, sogovorniki so bili premier Lojze Peterle, minister za informiranje Jelko Kacin, obrambni minister Janez Janša in predsednik DEMOSa Jože Pučnik. Vsi »takratni«. Svoje poglede pa sta izrazila tudi tedanji in zdajšnji predsednik državnega zbora prof. Bučar in Boris Pahor.

DESET LET PO RAZGLASITVI OSAMOSVOJITVE

## Slovenija med normalnostjo in dolgočasjem



France Bučar in Borut Pahor: prvi in zdajšnji predsednik Državnega zbora

Čeprav je vsak iz svojega zornega kota osvetlil svoje poglede na dogajanje pred desetimi leti, ko se je Slovenija morala z orožjem postaviti za svojo osamosvojitve, je skupna izpoved bila jasna: brez enotnosti Slovencev ter soglasne podpore vseh strank projektu osamosvojitve, predvsem pa brez podpore medijev, bi Slovenija s tem velikim zgodovinskim projektom neprimerno težje uspela. Temelj osamosvojitve je bil plebiscit 26. decembra 1990, ki ga je podprla absolutna večina Slovencev ter državljanov neslovenskega rodu. Predlog za plebiscit je prišel iz vrst DEMOSa, takratne vladne koalicije,

je, ki so ji pripadali tudi člani bivše Zveze komunistov Slovenije. Prvi premier je bil bivši krščanski demokrat Lojze Peterle. Po njegovih besedah je vlada zagotovila oskrbo prebivalstva za pol leta naprej. Med vojno je civilno življenje normalno funkcioniralo, trgovine so bile založene z vsem. Hudo bi bilo, če bi ljudje rekli »Kakšna oblast pa je to, še za moko ne poskrbi!«

Čim je odločitev o plebiscitu bila sprejeta, so jo brezpogojno podprle vse parlamentarne stranke.

Sklep o osamosvojitvi je slovenski parlament sprejel na tajni seji 25. junija 1991, dan

navrh, 26. junija pa je bila osamosvojitvena slovesnost na Trgu republike.

Ko se je Slovenija odločila za miren razhod s Socialistično federativno republiko Jugoslavijo, je opazila, da je mednarodna javnost temu koraku odločno nenaklonjena. Ljubljani je bilo odkrito rečeno, naj ostane v Jugoslaviji, kakršna koli je že. Če pa bo šla svojo pot, potem naj bo to »strogo v okvirih legalnosti«. Te okvire pa je, kot je dejal France Bučar, določala centralistična jugoslovanska zvezna ustava.

Slovenija se je za pot samostojnosti odločila, ker je spoznala, da je življenje v takratni skupni državi postalo ne-

mogoče, predvsem ko je Beograd s šolsko politiko tako imenovanih »skupnih jeder« zaostрил politiko centralizacije na račun identitete posameznih republik, Slovenci pa so zagovarjali reformo države po vzorcu sodržavja.

A v Beogradu niso sedeli le centralisti. Mnogi politiki so spoznali, da v tej državi ni enotnih norm sožitja in da bi bilo najbolje, če bi Slovenija kot najbolj razvita država, in kot takšna »moteči element«, mirno šla svojo pot. Temu je nasprotovala Jugoslovanska ljudska armada (JLA).

Prišlo je, kakor je očitno moralo priti.

Le par ur po razglasitvi osamosvojitve je Jugoslovanska armada posegla v dogajanje, to je bil začetek krvavega razpleta jugoslovanskega vprašanja. Slovenska vlada je spoznala, da bo predvsem z dobro medijsko politiko prepričala mednarodno javnost in da bo kos profesionalni jugoslovanski informacijski službi. Zato je v Cankarjevem domu uredila medijski center, ki je navzočim novinarjem nudil vse pogoje za optimalno delovanje, predvsem pa je s stalnimi informacijskimi tokovi iz prve roke skrbela, da so bili novinarji o vsem najob-

širneje obveščeni. Med drugim so na tiskovne konference, dnevno tri, prišli politiki, vojaki, kulturniki, gospodarstveniki.

Danes v Sloveniji vsakdo prizna, da je mlada država vojno za osamosvojitve dobila predvsem zaradi profesionalne medijske politike, ki jo je vodil Jelko Kacin. JLA in Beograd tej taktiki nista bila kos.

Za ugled Slovenije pa je bilo pomembno, da je država bila enotna, da osamosvojitve ni bila naperjena proti komu drugemu in da se je Slovenija držala dogovorov, ki jih je sprejela v pogovorih z JLA ali pa na mednarodnih pogajanjih, na primer na Brionih. Veliko vlogo je igralo dejstvo, da vojaške operacije TO in policije niso bilo uperjene v uničevanje žive sile.

Slovenija je danes normalna država, za nekatere poročevalce celo »dolgočasna«. Približuje se EU in NATU. Svoje izkušnje približevanja evropskim institucijam hoče posredovati vsem bivšim jugoslovanskim republikam in jim nuditi vso podporo na njihovi poti v evropsko normalo. Kajti evropska ideja in demokracija sta in bosta gonilna sila prihodnje slovenske politike.

Franc Wakounig



SPOMINSKO IN TOVARIŠKO SREČANJE PRI PERŠMANU

# Nihče naj se ne sramuje, da je podpiral partizane

Toliko ljudi kot zadnja leta ne, se je v nedeljo, 23. junija, zbralo na tradicionalnem tovariškem srečanju pri Peršmanu v Podpeci. Zveza koroških partizanov in prijateljev antifašističnega upora je pripravila spored, ki je bil primeren kraju in namenu srečanja. Udeleženci so se spomnili zločina, ki so ga le nekaj dni pred koncem druge svetovne vojne nacistične policijske sile zagrešile na tem mestu s pomočjo Peršmanove družine, govnica in govniki pa so navezali na trenutni politični položaj v naši družbi ter osvetlili avstrijsko politiko spominjanja odnosno pozabe.

Spomin na Peršmanove in na vse druge žrtve, ki jih je nacistično nasilje terjalo v kapelški in širši okolici, je po polaganju vencev obudil predsednik Zveze koroških partizanov Peter Kuchar. Zatem je navzoče na kratko seznanil z gradbenimi posegi, ki so bili potrebni zaradi varnosti objekta in razstave, predvsem pa obiskovalcev. Tla in strop v muzejski sobi sta bila docela obnovljena, v kleti pa je nastal nov prostor, ki bo služil kot sejna in seminarska soba.

Milka Kokot, predsednica Zveze slovenskih žena, je svoj govor simbolično umestila na kraje, kjer se je barbarstvo nacionalsocializma izkazalo v svoji najčistejši obliki: v Auschwitz na Poljskem, na Ljubelj, kjer je bila podružnica Mauthausna in k Peršmanu, kjer so nacisti pobili celo družino. Povsod na teh krajih rastejo drevesa, ki bi najbolje mogla povedati vso resnico groze, trpljenja in mučenja ter umiranja ljudi. Kokotova je vprašala, ali ima morda šumenje dreves na raznih spominskih krajih svojo izpoved, ki ji ne prisluhne. Morda obtožuje svet, ker je premalo buden proti oživiljanju nacistične miselnosti in nacionalne nestrpnosti?

Morda pa nas opominja, da premalo skrbimo za materinski jezik, zaradi katerega so koroški Slovenci bili v zaporih, kateh in v pregnanstvu.

## Samozavest in dialog

Predsednica Zveze slovenskih žena je podprla politiko dialoga. Naglasila pa je, da obstajajo določene meje. Dialog bi moral potekati na osnovi medsebojnega spoštovanja in sožitja, v ospredju naj bi bilo urejanje odprtih vprašanj. Dialog ne bi smel dajati vtisa političnih kupčij, podločnosti, vtisa zavedanja in strahu, da bi kritične besede na račun deželnega glavarja lahko škodoval dialogu. Tudi taktika zavlačevanja v tem dialogu nima mesta, ker pospešuje le asimilacijo, obenem pa pripadnike narodne skupnosti deli na ekstremiste in na pridne. Predvsem pa ne bi smeli pristajati na to, da sta v pogo-



Moški pevski zbor »Foltej Hartman« iz Pliberka



Predsednica ZŠ Milka Kokot



Partizanski spomenik pri Peršmanu



Državni sekretar dr. Jože Žnidaršič



Univ. prof. Karl Stuhlpfarrer

vore med koroškimi Slovenci in deželno vlado vključena hajmatdinst in zveza koroških brambovcov, ki zaradi šovinističnega in narodni skupnosti sovražnega ravnanja, zlaganega odnosa do zgodovine ter gonje proti partizanom in antifašističnemu boju ne moreta biti pogovorna partnerja.

Kokotova je zahtevala več samozavesti in odločnosti v dialogu. Poudarila je, da družba vse premalo ceni prispevek in delež žensk tako med NOB kot tudi povojnih aktivist. Prav v kapelških grapah je vigredi 1943 bila ustanovljena Zveza antifašističnih žena, ki je imela pomembno vlogo pri utrjevanju narodne zavesti, sodelovanju v odporu in pri preskrbi partizanskih enot.

Dejala je, da nikomur ne smemo dovoliti diskvalificirati upora proti okupatorju, s tem pa potvarjanje zgodovine. Predvsem mladino je treba seznaniti z dejstvi in ozadji, da bo spoštovala ta upor in se zavedala, da vsak narod svojo prihodnost gradi na temeljih zgodovine in

da vsaka politika, ki odklanja pridobitve NOB, ne more biti demokratična, da je lahko samo protislovenska.

## Spominjanje ali pozaba?

Slavnostni govornik je v nedeljo bil univerzitetni profesor Karl Stuhlpfarrer.

Uvodoma je stavlil provokativno vprašanje, ali je spominjanje sploh potrebno, smiselno in sodobno in tudi upravičeno? Navezal je na nedavno zahtevo avstrijskega filozofa Rudolfa Burgerja, da je nacistično dobo treba predati pozabi. To da ni le stvar modrosti, temveč tudi izraz poštenosti in gesta pietete. Avstriji, tako Burger, ki zgodovine nacizma ni zmolčala, ampak je z njo legitimirala nastajanje svoje nacije.

Stuhlpfarrer je ugotovil, da Burger ne zahteva pozabe, ampak hoče preprečiti, da bi se nacističnih grozodejstev sploh spominjali.

## Potrebno je dostojanstvo

Restitucija, tako govniki, ni le zgolj vračanje materialnih vred-

not, pač pa predvsem vračanje človeškega dostojanstva. Restitucija pomeni, da se storilci zaradi pravice kaznujejo.

Treba je povedati, da so žrtve imele prav, ko so se uprle in je bilo njihovo dostojanstvo teptano, ko so postale žrtve nasilja. Dokler žrtvam ni kolektivno povrnjeno njihovo dostojanstvo, storilci nimajo pravice do pozabe.

Stuhlpfarrer je izluščil pet poti, kako se v Avstriji nevtralizira spominjanje:

odklanjanje odgovornosti, zanikanje krivice, zavračanje žrtev s stigmatiziranjem in odrivanjem na rob, sklicevanje na višje instance in obsojanje vseh, ki so na to že opozarjali.

Tudi spomenik pri Peršmanu je v dvojnem pomenu pomemben: najprej spominja na boj za osvoboditev izpod nacističnega jarma, predvsem pa spominja na odnos, ki ga je avstrijska politika po osvoboditvi imela do te preteklosti. Laž je nasprotje od pozabe, ker zahteva spominjanje. V Avstriji ne gre za pozabljanje, ampak za konec spominjanja.

Stuhlpfarrer je zahtevo po pozabi imenoval nemočno potezo, da bi se osvobodili emocij in strahu, da spominjanju ne bi bili kos.

## Ponosni na upor

V Avstriji naj se nihče ne sramuje, da je podpiral partizane.

Nasprotno. Sramovati bi se morali, da smo njihov doprinos k osvoboditvi Evrope izpod nacističnega jarma tako osramotili, je poudaril govniki. Edinole žrtve imajo pravico do pozabe, storilci in zločinci pa nikoli in nikdar. A prav procesi proti nacističnim zločincem v Nemčiji so pokazali, da žrtve sicer hočejo pozabiti, a ne morejo. Storilci pa trdijo, da se ničesar več ne morejo spomniti.

Ker kmalu ne bo več živih prič, bo treba iskati in najti nove oblike in težišča pripovedovanja, kjer bo znanje o človečnosti in solidarnosti omiljevalo grozote in strahove. Pri tem pa igrajo pomembno vlogo rituali spominjanja, znanstvene raziskave, politična izobrazba in delo v spominskih obeležjih in krajih.

## Srečanja so se udeležili:

državni sekretar Jože Žnidaršič, generalni konzul Jure Žmavc, častni predsednik ZKP Janez Wutte-Luc, podpredsednik socialističnih upornikov Bogataj, podpredsednik Zveze borcev Tone Poljšak ter predstavniki domačih političnih, kulturnih in gospodarskih ustanov.

## Prevelika skromnost

Državni sekretar na ministrstvo za socialo R Slovenije dr. Jože Žnidaršič, njegovo družino so Nemci nasilno pregnali v taborišče v Nemčiji, je dejal, da je Peršmanov muzej odigral pomembno vlogo pri ohranitvi spomina in osveščanju ljudi. Od Avstrije je zahteval, da končno uresniči vsa določila člena 7 ADP. Nihče nima pravice, da koroške Slovence zmerja kot ekstremiste, če zahtevajo svoje pravice. Državni sekretar se je poklonil tudi vsem Avstrijcem, ki so se, podobno kot koroški Slovenci, uprli nacističnemu nasilju. Svoj prisrčen govor je dr. Žnidaršič zaključil takole: »Karkoli je Slovenija dala koroškim Slovincem, je bilo premalo, vaša skromnost pa je prevelika«.

Preden je podpredsednik ZKP Lipej Kolenik zaključil proslavo, je Mirko Messner na kratko predstavil projekt obnove muzeja, ki naj bi svoje delovanje razširil na evropsko dimenzijo. V začetku julija bo ustanovljeno društvo, ki bo ta cilj skušalo uresničiti.

Srečanje pri Peršmanu in proslava sta okrasila MoPZ »Foltej Hartman« iz Pliberka pod vodstvom Dominika Hudla ter godba na pihala iz Šmihela, povezoval pa je Jože Rovšek. Za brežhiben in zadovoljiv potek srečanja so poskrbeli člani in aktivisti SPD »Zarja«.

Franc Wakounig



USTOLIČENJE NOVEGA ŠKOFA DR. ALOISA SCHWARZA NA KRKI

# Oba jezika naj bosta na Koroškem jezika srečanja

V soboto, 23. junija, je 65. škof krške škofije nastopil svojo službo. Alois Schwarz, dosedanji dunajski pomožni škof, je na Krki, zibelki koroške škofije, iz rok svojega predhodnika Egona Kapellarija prevzel pastirsko palico krških škofov.

Tisoči verniki iz vse dežele, mnogo znancev in prijateljev iz Nižje Avstrije, ožje domovine novega krškega škofa, njegovi starši, domala vsi avstrijski škofje s kardinalom Schönbornom in nuncijem Squicciariniem na čelu, soseda, nadškof Rode iz Ljubljane in škof Kramberger iz Maribora, in najvišji predstavniki dežele so prišli in napolnili samostanski vrt pri stolnici in bili priče predaje škofije v nove roke.

Na začetku božje službe je nuncij Donato Squicciarini utemeljil imenovanje Aloisa Schwarza, zatem je škofijski kancler Mihael Krištof prebral vaticanski imenovanjski dekret za novega škofa, po govoru dosedanjega škofa Egona Kapellarija je sledil pozdrav zastopnikov škofije. Katoliško akcijo je zastopala mag. Marija Perne.

V pridigi je Alois Schwarz Koroško, svojo novo domovino, karakteriziral kot deželo kulturne izmenjave v alpsko-jadranskem prostoru in velikega pomena za evropeizacijo celine, kot pokrajino, ki je iz obmejne dežele prerasla v most, kjer se stikajo različne kulture. Škof je kratko, a zelo strnjeno orisal težišča svojega delovanja. Potrdil je svoj sloves kot duhovnik pastore, ki išče živi stik z ljudmi in skuša spoznati ter dojeti njihove težave in skrbi. Ta programski profil novega škofa



Zbor »Gallus« je sooblikoval bogoslužje na Krki



Družina Kargl je škofa nagovorila v obeh jezikih

ni deloval umetelno, ampak iskreno. Nagovoril je dejansko vse plasti prebivalstva, od cerkvenih sodelavcev do klera, od žensk do duhovniškega in redovniškega naraščaja, mladino in zakonce, tudi ločene.

Novi škof je že na dan svojega imenovanja in predstavitve naglasil, da bo v vprašanju sožitja v deželi nadaljeval dosedanjo prakso enakovrednega

odnosa do obeh narodov v deželi. Takrat mu je, kot znano, skušal deželni glavar zelo grobo pokazati, kdo da je gospodar v deželi. Odmevi cerkve in v javnosti pa so mu nakazali meje.

Koroške Slovence je škof Schwarz nagovoril v slovenščini. Ta del pridige objavljamo v celoti. Ob tem pa naj bo povedano, da je že prvi slušni vtis bil lep, prijeten, plemenit. Novi

škof je slovensko govoril na zavidljivi ravni, vedel je, kaj pove, in ta nagovor ni bil neka alibijevska akcija, ampak izraz osnovne spoštljivosti do drugega, do sočloveka. Škof slovenskega dela pridige tudi ni ponovil v nemščino, ampak ga je le kratko povzel. S tem je dal vedeti, da bosta pri njegovi mizi deželna jezika imela enakovredno mesto.

Tole je dejal škof v slovenščini:

*Dragi Korošci slovenskega jezika, sveti oče vam je pri svojem obisku v Krki dejal: „Zvesti ste veri, ki ste jo prejeli od svojih očetov in mater. Ta vera je stoletja dajala pečat vaši kulturi, naj jo oblikuje tudi v prihodnje.*

*Tudi jaz vem, da je bila vaša zakoreninjenost v veri in narodu v stoletjih zgodovine izpostavljena težkim preizkušnjam in da tudi danes stojite pred novimi izzivi. Prosim vas, in posebej še mlade v vaši sredi, da naprej spoštujete vredno-*

*te, ki so vas doslej zaznamovale in vam dajale življenjsko oporo.*

*Vabim vas, da se za te vrednote trudite v katoliški cerkvi, v imenu katere vam ponavljam obljubo, ki jo je moj predhodnik v škofovski službi vedno poudarjal: v njej imate in boste imeli zanesljivo domovino.*

*Kličem vam kakor tudi nemškimi sodeželanom: slovenski in nemški jezik naj bosta na Koroškem jezika zbiranja in ne razdora, naš govor pa naj bo v službi iskanja in izrekanja resnice, klicanja k pravičnosti, vabljenja k lepoti, še posebej pa v službi oznanjevanja veselega oznanila in klicanja božjega imena«.*

Bogoslužje je bilo dvojezično, slovensko berilo je brala Milena Pipp, glasbeni pečat pa so mu vtisnili celovski stolni zbor, koroška vojaška godba in MePZ »J. P. Gallus« pod vodstvom Jožeta Ropitza, ki je bil tudi kantor, in otroški zbori.

Po maši so sledili pozdravi. Družina Kargl iz Bač je nastopila simbolično za vse ostale družine in v obeh deželnih jezikih razpela tematski lok od sožitja Slovencev in nemško govorečih do družinske pastore in odprtih vprašanj mladine. Škofa so pozdravili tudi superintendent Joachim Rathke, krški župan Kampl, deželni glavar Haider in nižjeavstrijski deželni svetnik Johann Pentz. Pozdrave je poslal tudi zvezni predsednik Klestil, ki je posebej naglasil, da je dvojezičnost izredna obogatitev za družbeno in kulturno življenje Koroške.

Po maši, ki jo je tolmač v celoti prevajal za gluhoneme, se je novi škof prvič pomešal med svoje nove škofljane.

Franc Wakounig



ŠENTILJ – ŠKOFJA LOKA

## Obisk partnerske šole

Že tri leta si dopisujejo otroci ljudske šole v Šentilju na naših Gurah in otroci osnovne šole Bukovica pri Škofji Loki v Sloveniji. Letos je dopisovanje zelo uspešno vodila učiteljica

Martina Steiner. Tako so 8. junija prišli učenci iz Slovenije na obisk k svojim »kolegom«. Vodja OŠ Štefka Lovrenčič in učiteljica Irena Megušar pa sta poleg otrok pripeljali tudi njihove starše. Na programu so bile skupne pesmi in igre. Po skupnem kosilu so si vsi ogledali Koroško kar z razglednega stolpa na Jedvovci (Pyramidenkogel). Za naslednje šolsko leto pa so se zmenili za srečanje v Bukovici. G. M.

ČEZ KARAVANKE – NAPOVED PRIREDITVE

## Mednarodni festival uličnih gledališč Ana Desetnica

V času od 28. junija do 1. julija bo v Ljubljani in Novi Gorici, od 1. do 7. julija pa na festivalu Lent v Mariboru potekal Mednarodni festival uličnih gledališč Ana Desetnica.

V času festivala se bo Mestni park Zvezda v Ljubljani spremenil v festivalsko središče s številnimi nenavadnimi in samosvojimi gledališkimi nastopi, lutkami, žonglerji, klovn, akrobacijami in drugimi zabavnimi dogodki za ljudi vseh starosti. Če si že od malega želite znati žonglirati, »vrvohoditi« in početi vse, kar je doslej zmogla le Pika Nogavička, se boste lahko udeležili popoldanskih spretnostnih delavnic.

V Galeriji Kresija bo že od 26. junija na ogled razstava Ulični tepih s fotografijami preteklih treh festivalov. Gledališke ulične skupine iz dvanajstih držav se bodo predstavile v

99 predstavah na različnih ljubljanskih prizoriščih. Tako kot vsako leto bo tudi letos del festivala Oder handikepiranih, na katerem bo predstavljena ustvarjalnost in kreativna moč ljudi s posebnimi potrebami, med njimi tudi slepih in gluhih.

Da pa ne bo ostalo le pri zabavi, bo v petek, 29. junija ob pol enajstih dopoldne v Mestnem parku Zvezda pogovor o uličnem gledališču – z namenom, da se Ana Desetnica, predstavica podcenjene gledališke zvrsti v naših krajih, postavi ob bok ostalim festivalskim prireditvam v slovenskem glavnem mestu.

Ana Desetnica vas vabi – Ljubljana ni daleč in ni zaspala, še posebej v poletnem času ne.

Točen program prireditve dobite na spletni strani: info@cityofwomen-a.si

Irena Destovnik



GLASBENA ŠOLA

## Leto je dobro obrodilo

Za zaključek šolskega leta prireja Slovenska glasbena šola tradicionalni letni koncert, ki je bil letos prvič deljen na dva dela. Gostitelj drugega dela je bilo SPD »Edinost«, ki je vabilo mlade glasbenike v kulturni dom v Pliberk, da predstavijo širši publiki znanje, ki so si ga pridobili v raznih oddelkih in glasbenih strokah. Razveseljivo je vsekar, da se je finančni položaj GŠ le izboljšal in da je uspelo poravnati vse plače učiteljskemu osebju in zagotoviti delovanje te pomembne ustanove.

Predsednik GŠ Božo Hartman je ob začetku pozdravil vse navzoče in nanizal nekaj kritičnih pripomb o poslanstvu GŠ. Med drugim je dejal: »Če bi število učencev raslo, hkrati pa bi ne raslo število mladincev, ki so pripravljene sodelovati pri domačem društvu, potem nismo v redu delali. In če nam je uspelo izplačati vse plače, če je dobil vsak učitelj vse povrnjeno, kar mu gre, potem mislim, imamo dolg pri učiteljih za tisto, kar se nikoli ne da poplačati – za zavzetost pri njihovem delu. Če pa tega ostanka ni več, potem pa nas bo pobralo – ker bi šlo samo še za službo in za denar in za nič drugega več! Mislim, da se moramo ob koncu šolskega leta soočiti tudi s takimi vprašanji. Kajti kdor je prehitro zadovoljen, je kmalu na koncu«.

Pester koncertni večer so oblikovali oddelki od Bilčovsa do Pliberka, učenci in učenke so zaigrali z različnimi instrumenti in navdušili s solopetjem. Posebno doživetje je bil seveda nastop



Ana Popotnig in Nataša Sienčnik

Foto: Štukelj



Trio prečnih flaut iz Šmihela

Foto: Štukelj

talentirane violinistke Nine Popotnig ob spremljavi Nataše Sienčnik na klavirju in izvedba dveh skladb orkestra GŠ pod vodstvom Romana Verdela.

V Slovensko glasbeno šolo je bilo letos vpisanih okrog 600 učencev in učenk.

Ob koncu letnega koncerta je ravnatelj GŠ Roman Verdel podelil učenkam in mentorjem priznanja za uspešno delo. M. Š.

LJUBLJANA – 24. MEDNARODNI GRAFIČNI BIENALE

## Nova kulturno-zgodovinska vloga grafike

V Ljubljani so 10. junija odprli 24. mednarodni grafični bienale, grafično prireditev z najdaljšo tradicijo na svetu, ki se v Ljubljani od leta 1955 zgodi vsako drugo leto, ki pa je tudi letos – zaradi vrste vsebinskih in organizacijskih sprememb nove direktorice Lilijane Špančič – sprožila val komentarjev, pomislekov in ugovorov.

Grafika, izum novega veka, je tehnični postopek razmnoževanja slike s pomočjo matrice. V zadnjih letih so se tradicionalnim grafičnim tehnikam – lesorezu, bakrorezu, jedkanci in litografiji – pridružili novejši foto-postopki, ink-jet in računalniški tiski, fotokopiranje ter nadomestitev papirja z drugimi materiali. Letošnja postavitev – prvič v zgodovini bienala so uvedli koncept kuratorskih razstav, ki je zamenjal izbor po državah – zajema najrazličnejše likovne prakse s poudarkom na vsebini.

Prav kuratorski pristop pa je – po mnenju nekaterih umetnikov in kritikov – onemogočil predstavitev pregleda aktualne grafične produkcije, kar naj bi bila stalnica te mednarodno uveljavljene prireditve. Lilijana Špančič spremembe utemeljuje z argumentom, da je treba preseči pogled na grafiko iz zgoj tehniko

– treba razumeti zgoj kot civilizacijsko orodje za izražanje sporočil. Prav kulturnoumetnostna opredelitev grafike v pomenu tiska, katerega temeljna lastnost so ponovljive vizualne podobe kot nosilci vizualne komunikacije, je po njenem mnenju izhodišče letošnjega bienala.

Postaji bienala, ki bo odprta do 16. septembra, sta dve, in sicer »Svet grafike«, ki je postavljena v Moderni in Jakopičevi galeriji in želi odgovoriti na vprašanje, kako tehnološke pridobitve prispevajo k oblikovanju globalne podobe, in »Off-bienale«, ki se predstavlja na različnih javnih prizoriščih. Znotraj slednje sta razstavi »Informacije-dezinformacije«, ki predstavlja dela umetnikov, delujočih na polju družbene kritike z navezavo na konceptualno umetnost 60. in 70. let in se izvaja v urbanih prostorih Ljubljane, Dunaja in Poljske, ter »Fundamina« z deli najpomembnejših avtorjev preteklosti: Andyja Warhola, Mimma Paladina in Zorana Mušiča.

S samostojno pregledno razstavo 111-ih del z naslovom »Upodabljanje Ulikseasa« se v Galeriji Cankarjevega doma tudi letos predstavlja nagradenec prejšnjega bienala, in sicer je to leta 1922 rojeni Anglež Richard Hamilton – uspel je v času pop-arta v 60-ih letih – ki se je s pomočjo različnih tehnik, med njimi tudi računalniške, lotil upodobitve Joyceovega literarnega junaka.

Septembra pa več o obiskovalcih, sprememnem dogajanju in seveda nagradah.

Irena Destovnik

KNIŽNA NOVOST

## Drava je več kot le voda

Ko sta Slovenska prosvetna zveza in Kulturni in komunikacijski center (k & k) v Šentjanžu pred časom priredila razstavo na temo Drava in življenje, povezano z njo, je ta izzvala nemalo zanimanja in pohval. Raziskovanje, delo in zanimanje so kar klicali po nadaljevanju. Zdaj imamo reezultat pred seboj, izredno zanimivo – dvojezično – knjigo z naslovom, ki ga je nosila že razstava in kakor so reko označevali prebivalci vzdolž nje: »Drava je svoja frava / Die Drau ist eine eigene Frau«.

Obširnega dela so se lotile in ga izvrstno opravile tri avtorice: Martina Berchtold-Ogris, Brigitte Entner (levji delež) in Helena Verdel. Na ovitku knjige je zapisano: Izvira v Italiji, teče skozi Avstrijo, Slovenijo in vzdolž madžarske meje skozi Hrvaško, kjer se v Osijeku izliva v Donavo: Drava – die Drau, kakor jo imenujejo njeni enojezični sosede. Avtorice v monografiji obravnavajo predvsem predel reke Drave, ki teče skozi koroško dolino Rož. Z vidika humane geografije in zgodovine je osvetljeno medsebojno vplivanje reke in ljudi skozi stoletja. Prikazujejo ambivalentni

portret reke Drave, ki je hkrati življenjska žila in nevarnost ter povezava in meja. Nemški pripevki imajo obširne slovenske povzetke, slovenski prispevki pa nemške. Za prevode in lektorat je poskrbela Vida Obid.

Velik del knjige je posvečen zgodovini življenja ob reki, splavarstvu, brodarstvu, pa ureditvi rečnega toka in elektrarnam, gradnji železnice in še in še. Vse pa je lično opremljeno z mnogimi fotografijami. Vstavki med posameznimi poglavji pa

so literarne narave, od pripovedk, pesmi pa do mojstrovina Bachmannove, J. Messnerja, A. Brandstetterja in drugih.

Predstavitev knjige je bila v silno romantičnem okolju, v pristanišču pri Želučah ob Dravi. Če bi me Prešeren ne bil že prehitel s slikanjem Blejskega jezera, bi rekla za ta košček Drave: Dežela naša nima lepšga kraja, kot je ob Dravi ta podoba raja ...

Šalo vstran. V reškem pristanišču je bil tudi vaški praznik, ljudi tudi precej, ki so tega dne vneto kupovali knjigo. Dobite jo na Slovenski prosvetni zvezi ter v knjigarnah Naša knjiga in Mohorjeva, stane pa 325 šilingov.

S. W.



Avtorice Martina Berchtold-Ogris, Brigitte Entner in Helena Verdel pred čudovito kuliso Drave in Karavnk

LJUBLJANA – PODELITEV 11. LITERARNE NAGRADE KRESNIK 2001

## Dragu Jančarju že drugi nagrada Kresnik za najboljši roman

V Sloveniji je v letu 2000 izšlo kar 45 romanov, med katerimi je morala žirija izbrati nominirance za Delovo nagrado Kresnik 2001. Že pred podelitvijo letošnje nagrade poznavalci literature niso pričakovali presenečenja. To bi se primerilo le, če najnovejši roman Draga Jančarja z naslovom »Katarina, pav in jezuit«, ne bi dobil nagrade. V najkrajši noči v letu se tako na Rožniku ni zgodilo nič drugega kot potrditev nečesa, kar s(m)o vsi že vedeli.

Nagrajeni roman Draga Jančarja, za katerega je preteklost svobodni prostor tako sveta fikcije kot prave človeške izkušnje, se dogaja v 18. stoletju, v času rojevanja liberalnih idej ter hkratnega obstoja tradicionalnih načinov življenja, kar – po njegovih besedah – poraja posebno na-

petost. Jančar bralca – tisti, ki so knjigo prebrali, pravijo, da je niso mogli odložiti – s svojo večplastno zgodbo in besednim bogastvom ne ponese le v baročni čas, temveč tudi ven iz domačijskega sveta. V tej ljubzenski zgodbi je Katarina mlado dekle, ki se odpravi na romanje, moški, ki ji je všeč in je poln samega sebe, je pav, z jezuitom pa je označen mlad misijonar.

Poleg Draga Jančarja so bili med nominiranci za letošnjega Kresnika še štirje pisatelji. Roman »Sence v očesu« Matjaža Zupančiča je kriminalka s psihološkimi elementi in navezavo na filmske žanrske reference. Zdenko Kodrič je v »Barvi dežja ali pritlikavec« opisal temo razpetosti med provinco in središčem. »Gospod Pepi ali zgodnje iskanje imena« je podpisal Jože Snojin in v njegovem romanu ne gre le za kroniko rodbine, temveč predvsem za iskanje samega sebe v značilnostih njenih članov. Mate Dolenc je dogajanje svojega »Morja v času mrka« spet postavil na dalmatinski otok, v svoj roman pa, kar tudi zapiše, vpletel nekaj zgodb iz prebranih knjig.

Tudi po kresu so dnevi še nekaj časa dolgi – lahko jih izkoristimo tudi za branje dobrih knjig. Irena Destovnik



SUHA/DRAVOGRAD / 9. MEDNARODNI FESTIVAL OKTETOV

## Pesem je dihanje duše

V soboto, 23. junija, so ljubitelji petja dodobra napolnili atrijski prostor v Suškem gradu in uživali ob pestrem in dovršenem nastopu vokalnih glasbenih skupin. Tradicionalnemu, devetemu mednarodnemu druženju na pot so po uvodnem

leta 1997, občuteno prepevajo ljudske napeve svojih dedov in druge zvrsti glasbe, pri tem pa so radi izvirni. Iz zgornje Koroške so prišli Doppelquartet Himmelberg. Možje so pričeli leta 1994 z motom: prepevanje je dihanje duše! Veliko nastopa-

in Rezijo, kar je najpogosteje v njihovem repertoarju. Drugačnost melodij je razpoloženje v gradu še stopnjevalo. Ko je znani moderator Franci Sadolšek napovedal nastop domačinov, je omenil tudi evropsko priznanje oktetu Suha, ki bo v jeseni praznoval dvajset let delovanja. Pevci uspešno izpolnjujejo zastavljen cilj povezovanja skupin različnih narodov in držav, pri tem pa igra pomembno vlogo tudi kvaliteta. Poleg ljudskih pesmi so občinstvu predstavili lahkotno priredbo popevke Mi imamo se faj. Koncert je zaključila madžarska profesionalna skupina Banchieri singers. Dekle in fantje so nastopili že domala na vseh kontinentih, njihov repertoar pa zajema glasbo starejšega izvora (renesansa) kombinirano z madžarsko in priredbe popularne glasbe. Želijo popularizirati glasbo Zoltana Kodalya, zato tudi slogan: tako kot resno delo potrebujemo ljudje užitek, mir, lahkotno zabavo. Delajte nekaj od tega dobro in uživajte ostalo! In hvaležno občinstvo je lahko ob izvrstnih glasbenih skupinah, ki jih je nagradilo s številnimi aplavzi, to tudi storilo.

Dan prej so petje Mednarodnega festivala okteto spremljali in v njem uživali v Dravogradu, saj sta tukajšnja občina in oktet soprireditelja. Potekal je v večnamenski dvorani osnovne šole, kjer so poudarili pomen povezovanja na kulturnem in drugih področjih, v pričakovanju časov brez državnih meja.

S. Š.



Stalnica na srečanju okteto: Oktet Suha

nastopu pevsko instrumentalne skupine PIS Žvabek izrekli priznanje gostiteljica graščakinja Eva Liaunig ter župana Suhe Gerhard Visotschnig in Dravograda Rado Krpač; obmejni občini namreč že drugo leto skupaj z okteto Suha prirejata ta festival.

Prvi je nastopil dravograjski oktet Kograd IGEM in k pesmi Bistriški jager dodal narečno humorno pripoved, ki je ogrela občinstvo. Fantje se kalijo od

jo, predvsem zaradi spletnja prijateljskih vezi. S harmonično ubranimi glasovi prepevajo koroške in druge narodne, maše ter duhovne pesmi. Ljudsko Teče, voda teče pa so zapeli v slovenščini. Skupina deklet iz Ljubljane, imenovana Katice je nastala iz znane folklorne skupine France Marolt leta 1992. Simpatična dekleta gojijo avtentičnost slovenske narodne pesmi, tokrat so predstavila Belo krajino, Prekmurje, Istro

DVOR PRI ŠMIHELU – SREČANJE POSLUŠALCEV RADIA Ö1

## Neminljivost minljivega časa

Rada imam ljudi, ki se uprejo na videz nepomembnim samoumevnostim vsakdanjega življenja in jih vztrajno odstirajo, ker se zavedajo, da prav te nosijo v sebi mnogo večji naboj kot se zdi na prvi pogled. Mednje prav gotovo sodi Grega Krištof, ki deluje na najbolj trdovratnih področjih – to je področjih spreminjanja globoko zakoreninjenih intimnih, političnih in socialnih praks.

Letošnja »fešta radia Ö1« z naslovom »Onstran – raziskovanje v avstrijski soseščini« je bila 22. junija, in je že šesta po vrsti, ki jo je pripravil Grega Krištof, odkar se je odločil, da radio Ö1 – zvestega spremljevalca na dolgih vožnjah – povabi k sebi domov, v Dvor pri Šmihelu.

Ker radio Ö1 v letošnjem letu v svojih oddajah predstavlja različne države v avstrijski soseščini – Češko, Madžarsko, Slovenijo, Slovaško in Poljsko – se je odločil oddajam z naslovom »Onstran« pridružiti z letošnjim srečanjem, čemur pa je s pomočjo fotografij in instalacij dal svoj poudarek s premislekom o »neminevanju mine-

vanja časa«. Zdravorazumske-mu tarnanju o prehitrem minevanju časa se je uprl z nasprotno trditvijo, kar je podkrepil – med drugim – s primerom o še vedno vztrajnem zamenjevanju Slovenije z Jugoslavijo, čeprav država Slovenija prav sedaj praznuje že desetletnico samostojnosti.



Takšno zavračanje sprememb in vztrajanje v preteklih strukturah še posebej velja za ljudi, ki so odrasli v času povojne Jugoslavije. Trdovratnost miselnih struktur namreč nikoli ne sledi hitro spreminjajočemu se življenju. Pa tudi v realnosti so bili smerokazi za Slovenijo označeni z YU znakom še nekaj let po osamosvojitvi, kar velja tudi za talne napise. In kot da odraža miselnost ljudi, bo YU znak, še vedno razpoznaven pod novim napisom, povsem izginil šele z zamenjavo asfaltne podlage.

Sloveniji je radio Ö1 v času od 18. do 24. junija posvetil okoli 30 enournih oddaj, v katerih so predstavili različna področja kulturnega delovanja, v vsakodnevnem desetminutnem kulturnem dnevniku pa so predvajali razgovore predvsem z ženskimi ustvarjalkami na različnih področjih kulture. Po mnenju Grega Krištofa imajo Dunajčani boljši čut za sodelovanje z Ljubljano in s Slovenijo kot pa koroški Slovenci, saj ne priznavajo Karavank, še najmanj pa v mentalnem pomenu besede. Letošnjega srečanja poslušalcev radia Ö1 se je udeležil Manfred Jochum, glavni intendant vseh avstrijskih radijskih postaj.

Nasvidenje na sedmem srečanju!  
Irena Destovnik



Simona Krajger v družbi žitorumenih aktov

GALERIJA ANIN V ŠMIHELU

## Simona Krajger razstavlja akvarele

Zakaj so moški akti zeleni, ženski pa skoraj žitorumeni? To je eno od vprašanj, pred katerimi stoji pozoren gost galerije Anin v Šmihelu, ko si ogleduje akvarele Simone Krajger, ki od sobote, 23. junija, naprej razstavlja svoja dela.

Mlada likovna ustvarjalka je v tem svojstvu zelo odmevno stopila v javnost, ko je v Tinjah sodelovala na skupinski razstavi šmihelskih likovnikov. Pozornost je zbudila z izzivalno barvno kompozicijo ter samosvojimi reliefnimi akvareli. Temu žanru je tudi zdaj ostala zvesta, a z akti odpira nov segment svojega likovnega talenta, ki mu ne manjka potrebne ustvarjalne volje ter hotenja po uveljavitvi, hkrati pa dopolnjuje svoj ustvarjalni profil, saj Simona Krajger poznamo tudi kot

igralko ter pevko, pa tudi pesnikovanje ji ni tuje. Ne glede na barvno določanje in druženje akti izžarevajo sočnost in polnost življenja, to pa jih seveda dela privlačne in zanimive.

Galeriji Anin je za razstavo Simone Krajgerjeve treba čestitati, ker ne podpira le umetniškega izražanja in uveljavljanja likovniškega naraščaja, ampak ker s tem tudi krepi glas Šmihela kot vasi, kjer sta doma kultura in umetnost v najrazličnejših oblikah.

Po odgovor na vprašanje, zakaj da so moški akti zeleni, ženski pa žitno-rumeni, pa boste morali kar stopiti v Šmihel. Edinole tam vedo za rešitev. Ogled razstave Simone Krajgerjeve v galeriji Anin zelo priporočamo.

wafra

O KONCERTU

## Ostbahnkurti – idol ali ne, odličen je bil

V sako leto spet – »Rock ob meji«, za katerega organizacijo je zadnja leta bila pristojna Koroška dijaška zveza (KDZ). Ker pa KDZ v tej obliki, kot smo je vajeni, ne obstaja več, sta organizacijo letošnjega »Rocka ob meji« prevzela Slovenska prosvetna zveza ter društvo »Dvojezični zbor« – in svoje delo opravila z zelo dobrim uspehom. Na dvorišču Mohorjeve je 21. junija namreč igral Willi Resetarits, bolje znan kot Kurt Ostbahn, v okviru svoje turnee »Ohjo«, poimenovane po najnovejši in istoimenski zgoščenki.

Na vsak način – preden je »Kurti« nastopil, se je številna publika v začetku lahko »ogrela« pri predskupini Bališ. In ja, fantje so bili dobri. Pokazali so, kaj znajo – melodičen bluesrock, zapet po slovensko. Kot »servis« za vse nemško govoreče obiskovalce (ki jih je bilo mnogo) pa so se vse napovedi oz. tudi dele besedil mimogrede prevedli v nemščino. Vendar je občinstvo čakalo na gospoda Resetaritsa.

In ta je kmalu za Bališem tudi prišel na oder. Po nekaj pesmih (in ko je čez Celovec legla noč) je prav vzkipel. Redkokdaj se zgodi (še posebej na Koroškem), da večji del publike začne plesati pri koncertu – in ravno to se je zgodilo. Deloma s komadi z nove zgoščenke (»Ohjo«), deloma s starimi klasiki je Ostbahn Kurtiju in njegovemu »Combu« uspelo navdušiti navzoče. Ob koncu je bilo vpitja »Kuurtii! Kuurtii!«, da bi pevec še enkrat prišel na oder in zaigral kakšen dodaten komad (kar je ravno ta »Kuurtii« seveda tudi naredil).

Rad bi pripomnil še nekaj: v oglasih za koncert so organizatorji pisali o Ostbahn Kurtiju kot o »idolu avstrijske mladine«. Mislim, da Ostbahn Kurti ni idol. Je človek, ki zmore ljudi privedi do premišljanja in zabave hkrati – ni pa idol. Z njegovo glasbo in besedili se identificirajo ravno tako odrasli kot pa tudi mladina.

G. W.



Že petič (od 97. leta dalje) sta se oba sedma razreda slovenske gimnazije v Celovcu napotila na potovanje na Poljsko, tokrat od 2. do 6. junija. V prvi vrsti je pri tej ekskurziji šlo za obisk koncentracijskega taborišča Auschwitz-Birkenau.



ZVEZNA GIMNAZIJA ZA SLOVENCE

## Potovanje na Poljsko

Toda lepo po vrsti – organizacija se je začela seveda že tedne prej, posebna zahvala tukaj profesorju Štefanu Pinterju. Šolarji smo se veselili potovanja – mnogi zato, ker naj bi teh nekaj dni pač bilo čisto nekaj posebnega in ah in sploh je Poljska tako poceni itd ... Toda najprej je bilo treba prenesti 12 ur vožnje z avtobusom, tja do Krakowa, kamor smo prišli šele zvečer, tako da od prvega dneva razen spanja nismo imeli ravno veliko. A seveda ni šlo drugače.

Tako smo se drugega dne napotili v Auschwitz. Kar smo prej poznali samo iz filmov (kot Schindlerjev seznam, ki smo ga gledali v avtobusu) in iz knjig, je postalo realno. Vsem nam je bilo ne samo malo čudno pri srcu, ko smo stopali po tleh, o katerih smo vedeli, da je

tu umrlo na sto tisoče ljudi. Šokirani smo bili, ko nas je (odlična) voditeljica privedla v sobe, kjer so bili nakopičeni kupi človeških las – vsi od bivših (in umorjenih) jetnikov v taborišču. Podobno vzdušje je vladalo med nami, ko smo videli npr. kupe copat, tudi vse od bivših jetnikov. Grozota nacionalsocializma nam je resnično legla na duše. Drug, mogoče še večji šok smo doživeli, ko smo prispeli v Birkenau, stransko taborišče Auschwitza. Birkenau je ogromen – skoraj do horizonta sega, če ga gledaš od enega konca do drugega. Barake

vseporušene, električna ograja, krematoriji. Deloma porušeni, toda težko si je bilo sploh predstavljati, kaj se je tukaj dogajalo. Taborišče smo prehodili od enega konca do drugega. In hoja je dolga, vleče se, še posebej, če vodi pot vzdolž tračnic,

ki segajo direktno do (danes porušenega) krematorija, kjer so ljudje morali izstopiti in se napotiti direktno v smrt ...

Za spomin vsem žrtvam fašizma so naša dekleta za konec še zapela nekaj pesmi...

Sicer smo preostali drugi dan porabili za ogled Krakowa, kar pa ni pomenilo, da bi se »odpočili« od Auschwitza – teh slik nismo mogli pozabiti. Tretji dan smo se zjutraj odpravili na ogled Wavelja, kraljevske

Dijaki obeh sedmih razredov Zvezne gimnazije za Slovence pri osrednjem spomeniku v Brzezinki / Birkenau

palače, nato pa smo šli še v Wieliczko, kjer je najstarejši rudnik soli v Evropi (star nad 700 let). Ni pa to »samo« rudnik, temveč tudi kraj umetnosti.

V rudniku stojijo spomeniki, stari deloma več sto let, izklesani iz kamene soli (Steinsalz). Najbolj navdušeni pa smo bili nad ogromno dvorano, ki jo je nekaj delavcev v več kot 60 letih izklesalo iz skale.

Dan navrh pa smo se odpeljali domov. Treba je reči, da je potovanje doseglo svoj cilj. Seveda smo se tudi zabavali, toda obisk Auschwitza je zmožeg, da so tudi učenci, ki se drugače prav nič niso zanimali za zgodovino, naenkrat pokazali zanimanje, ki ni bilo igrano. Tudi sam sem se malo bal, da bo nekaj ljudi nezainteresirano postajalo naokoli, toda vsaj pri tem potovanju je uspelo res vsem pokazati, da se moramo vsak dan zavedati, do kakšnih grozot nas privede fašizem in kako važen je tudi boj proti njemu.

Gregor Wakounig, 7. r.

### CELOVEC

## Sproščeno maturanstko slavlje

Minuli teden je bila na Dvojezični trgovski akademiji v Celovcu sedma matura, k zrelotnim izpitom pa je bilo pripuščenih trinajst dijakov in dijakin petega letnika, štirje dijaki pa bodo nastopili jeseni.

Na tradicionalni maturitetni proslavi, ki je bila pretekli četrtek v slavnostni dvorani BKS, je absolventom spregovoril gostitelj in predsednik SGZ Matjež Grilc, ki je poudaril solidno izobraževanje na dvojezični



Letošnji maturantje dvojezične TAK

Foto: Štukelj

TAK in načrtovano širitev EU, katero je treba sprejeti kot izziv in možnost sooblikovanja alpsko-jadranskega gospodarskega prostora. Tudi predstavnik os-

rednjih političnih organizacij Marjan Sturm (ZSO) in Stefan Lesjak (NSKS) sta govorila o pomenu TAK pri izobraževanju gospodarskega kadra in maturantom zaželela vse najboljše na nadaljnji življenjski poti. Absolventom so spregovorili tople besede slovesa in zahvale predsednik Združenja strašev Miha Zablatnik, ravnateljica Maja Amrusch-Hoja in šolski nadzornik Teodor Domej.

Razrednik 5. letnika Walter Pleschoung pa je na koncu slavnostnega večera podelil maturantom zrelostna spričevala.

Maturó so opravili: Mihael Kristof, Severin Strmenik, Daniel Wuttej (z odliko), Andrej Einspieler, Peter Pavček (z dobrim uspehom), Samo Breznik, Eva Gallob, Samo Lampichler, Jerneja Mežnar, Jasmin Petrovič, Marjan Polanšek, Domen Pust in Lena Smolle.

Maturitetno slavlje je kulturno začinila tamburaška skupina »Tamika« iz Železne Kaple.

M. Š.



Gertrude Kraxner in Roman Verdel sta iztržila nad 60.000,- šil.

### BOROVlje

## Dražba za računalnike

Na boroveljski dvojezični ljudski šoli I se je povsod čutilo pomanjkanje – računalnikov namreč. Brez tega sodobnega pripomočka danes ne shaja nobena pisarna, pa tudi šola ne. In ker ni bilo denarja od nikoder, ne od občine, ne od kakšnih plebiscitnih daril in ne s kakšnega ministrstva, je ravnateljica Anna Maria Unger zavihala rokave in vzela vso stvar v svoje roke. Ideje je treba imeti!

Nagovorila je vrsto koroških umetnic in umetnikov, če so

pripravljene s katerim od svojih del žrtvovati za dražbo, izkupiček pa bo namenjen nakupu teh prepotrebnih aparatov. Odziv je bil nadvse razveseljiv in ravnateljica je nabrala okoli trideset slik umetnikov, med njimi so bili na primer Gustav Januš, Rudi Benetik, Janez Oswald ...

Sredi prejšnjega tedna so potem slike dali na dražbo, izvrstna izklicevalca pa sta bila Gertrude Kraxner in mag. Roman Verdel. Na mah se je nabralo več kot 60.000 šilingov. Zanimanje za umetnine še ni usahnilo in nekaj ljudi je najavilo, da bodo prišli še po kakšno sliko od tistih, ki še niso bile prodane. Morda bi zanimale tudi vas? S. W.



Srečanje šol – V torek, 19. junija, so se učenci glavnih šol Vetrinj in Borovlje peljali z učenci osnovne šole Poljane iz Ljubljane v Piran. To srečanje z literarnim ustvarjanjem se vrsti že šesto leto,

enkrat to-, enkrat onstran meje. Tokrat so učenci ustvarjali na temo morje in izlet zaključili z ribniškim piknikom na morju. Srečanje je podprl k & k-center v Šentjanžu v Rožu. Nada Malle



MLADINSKI DOM

## Zaključna prireditev in Indijanci

Letošnja zaključna prireditev v Mladinskem domu minulega petka je prispevalo vzgojno varstvo ABCC, ki se je skozi vse leto ukvarjalo s projektom »Posledovih Indijancev«. Velika množica otrok, vsi oblečeni v Indijance in seveda tudi primerno naličenih, je plesala, pela in igrala v telovadnici doma. Po prireditvi pa so starše, otroke in druge prijatelje povabili na vrt, kjer je bilo jedalnice in pijače, veselja, pogovorov in iger. Varstvo je imelo tega dne v gosteh otroke in starše iz Furlanije, s katerimi so v projektu sodelovali.

Vzgojiteljice so z omenjenim projektom skušale približati otrokom nekaj od raznolikosti in obsežnosti na temo Indijanci in jim približati tisto, kar se nam zdi »tuje«.

Otroci so se udeleževali na kreativnem področju in ustvarili kar nekaj umetnin, npr. velik totem iz škatel, totem iz usnja, pri katerem so otroci pokazali svoje spretnosti v šivanju, pa indijanske obleke s tiskanimi motivi in lesenimi kroglicami. Izdelovali so loke in puščice ter naglavno okrasje iz pisanih pe-



Pisanost plesalcev indijanskih plesov



Indijanci različnih plemen, ali bolje: narodov

res. Ker mladi potrebujejo mnogo gibanja, so v varstvo povabili Indijanca in plesalca Tonyja Lardgea s Floride. Z njimi je naštudiral indijanski ples s prizori iz življenja praprebivalcev Amerike.

Vse, česar so se otroci naučili o preteklosti, običajih in o sedanjem življenju Indijancev, so prenesli v risbe, slike in spise, ki zdaj krasijo stene varstva.

S. W.



Indijanka Mali beli oblak v naročju vzgojiteljice

DELOVNI TRG

### Obetaven izobraževalni model za žene

Zaradi pomanjkanja moške delovne sile v jekleni industriji se je lani AMS lotil pilotnega projekta, katerega so preteklo sredo predstavili v prostorih firme Wild v Velikovcu. Pri tem zanimivem projektu so sodelovali AMS, firma Wild, WIFI in splošno koristni personalni servis GPS, projekt pa je sofinanciral Evropski socialni fond (ESF).

Izmed 60 kandidatov v starosti med 22 in 47 letom so izbrali 18 oseb za ta izobraževalni postopek, ki je bil koncipiran in dogovorjen s predstavniki podjetja Wild.

Poslovodja AMS Josef Sibitz je menil, da je izvedba tega projekta uspešna prav zaradi tega, ker je bil izobraževalni model dogovorjen in prikrojen željam in predstavam delodajalca oziroma partnerja, v tem primeru s firmo Wild, ki potrebuje kvalificirano delovno silo.

Tečajniki imajo možnost, da si ogledajo firmo, da delajo s stroji v firmi in da so v stalnem

stiku z vsemi nositelji tega projekta. Večstopno tehnično izobraževanje sicer še ni zaključeno, vendar je očitno, da imajo tečajniki dobre možnosti, da si zagotovijo kvalificirano delovno mesto v bližini bivanja. Stroški za projekt pa so znašali okrog 2,5 milijona šilingov. Predstavniki firme Wild so rekli, da so z dosedanjim potekom pospeševalnega projekta zelo zadovoljni. Tečajniki so zelo zainteresirani in sodelujejo z velikim elanom. Podjetje Wild zaposluje trenutno 219 oseb, od teh pa je samo 42 žensk, delajo pa v dveh izmenah.

Nadalje je Sibitz dejal, da bo treba v prihodnosti mobilizirati domači delovni potencial, kar zahteva tudi politika. Povprečje zaposlenosti žensk nad 55 let znaša v Avstriji 27 odstotkov, evropsko povprečje pa je 37 odstotkov. V tem letu je za aktivno zaposlovanje politiko na Koroškem na razpolago 630 milijonov šilingov.

Vodja AMS Velikovec Helene Wutscher-Grünwald je poročala, da je delež brezposelnosti pri ženskah večje in da sezonsko pogojeno niha. V mesecu maju je bilo v velikovškem okraju 830 brezposelnih, od teh je bilo 481 žensk brez zaposlitve. M. Š.

ZASLUŽEN SAD VZTRAJNEGA DELA

### Odličen uspeh selskih pevcev v Trgu

Mešani pevski zbor PD »Sele«, ki ga že desetlet vodi mag. Roman Verdel, je minulo soboto, 23. 6. 2001, dosegel pomemben uspeh. Na 5. Koroškem zborovskem natečaju v Trgu (Feldkirchen) je zbor z izpiljenim in ubranim ter tehnično dovršenim petjem prepričal režijo, da mu je soglasno prisodila odlično oceno.

Vse štiri pesmi, med njimi obvezno »Waldvögelein« Felixa Mendelssohna-Bartoldija, so Selani izvedli na visoki umetniški in izrazni ravni. Z mojstrsko izvedbo pesmi »Moj očka ima konjička dva«, po mnenju režije je to bila najzahtevnejša pesem natečaja, pa so si priborili največ točk in priznanja.

Za Selane je ta uspeh seveda veliko zadoščenje in plačilo za ves trud in zavzetost, saj so se pevke in pevci s svojim zborovodjem dobro leto dni pripravljali na ta nastop. Obenem pa je ta uspeh tudi priznanje delovanju glasbene šole. Po besedah Romana Verdela je več kot polovica selskega zbora obiskovala glasbeno šolo. Lani je MePZ »Danica« dosegel odličen uspeh v Trgu, letos pa Selani. Tudi po tej poti zboru iskrene čestitke! F. W.



ZAKLJUČNI KONCERT »PESEM POVEZUJE«

### Prikaz bogate prosvetne dejavnosti v Selah in Škofji Loki

Pevsko društvo »Sele« za zaključek uspešnega delovanja, vrhunec je bil odličen uspeh na tekmovanju v Trgu, vabilo na pevski koncert pod geslom »Pesem povezuje«. Koncert v soboto, 23. junija, zvečer v selski farni dvorani je soupadal s prekomejnim sodelovanjem občin Sele, Škofja Loka in Tržič, ki ga v okviru programa Phare podpira Evropska unija.

Zato so župani omenjenih občin prevzeli pokroviteljstvo nad koncertom, Engelbert Wasner (Sele) in Pavle Rupar (Tržič) pa sta bila tudi osebno navzoča.

Prireditev je bila pester prikaz prosvetnega delovanja v Selah in Škofji Loki. Kot prvi so pod vodstvom Nine Einspieler nastopili učenci selskih ljudskih šol pri Cerkvi in na Kotu. Ansambel selskega

oddelka Glasbene šole (vodi Roman Verdel) je izvedel dve pesmi. Prireditev sta pozdravila oba župana.

Vtis o bogati kulturni dediščini v Škofji Loki je prispevala plesna skupina »Pavana«, ki se je zapisala ohranjanju srednjeveškega plesnega izročila. Preden je Mešani pevski zbor »Sele« zaključil koncert, njegov nastop je seveda bil docela v znamenju doseženega uspeha na tekmovanju v Trgu, si je občinstvo ogledalo še video-film o zboru. Kratke, a zelo impresivne sekvence so nudile globok pogled v razvoj in rast tega zbora, ki se je z omenjenim uspehom dokončno umestil med najboljšimi zbori na Koroškem.

Zaključni koncert na eni strani, predvsem pa uspeh v Trgu, ki je bil še čisto svež in zato tem bolj »vževčen«, sta seveda bila primerna prilika za zahvalo in pohvalo. Občinstvo je zboru stoje ploskalo in mu tako izkazalo priznanje in pohvalo, v zahvalo pa so nekateri pevci, med njimi Bruno Petrischek in zborovodja Roman Verdel, dobili šopek rož.

Franc Wakounig

#### Tovarniško poslopje v Železni Kapli

Zemljišče: 10.000 m<sup>2</sup>  
 Produkcijska hala: 2.000 m<sup>2</sup>  
 Pisarne: 120 m<sup>2</sup>  
 Dvorišče asfaltirano: 3.220 m<sup>2</sup>  
 Leto gradnje: 1990



#### Nepremičnina ob Velikovski cesti 99, Celovec

Zemljišče: 4.675 m<sup>2</sup>  
 Hala: 487 m<sup>2</sup>  
 Stanovanjska in poslovna stavba: 190 m<sup>2</sup>  
 Dvorišče deloma asfaltirano  
 Dobra lega, idealno za poslovne namene

Obrnite se na:

Zveza Bank, Johann Čertov, Tel.: 0463 51 23 65 - 66  
 E-Mail: johann.certov@pzb.at

www.zvezabank.at



Banka, ki povezuje!  
 Die Bank, die verbindet!

**ZVEZA BANK**





## PRIREDITVE

## ČETRTEK, 28. 6.

19.00 ŽELEZNA KAPLA, v hotelu Obir – Posojilnica-Bank  
Občni zbor Posojilnice-Bank  
Železna Kapla

CELOVEC, v deželnem arhivu, St. Ruprecht Str.

19.00 Predstavitve knjige A. Waltzta  
»Zwangsarbeit in Kärnten«

## PETEK, 29. 6.

10.00 PLIBERK, Bahnhofstr. 13 – Živopisana jadrnica  
Praznik srečanja

19.00 ŽELEZNA KAPLA, farna dvorana – LŠ Zel. Kapla  
Predstavitve projekta  
»Pripovedke iz Železne Kaple«

19.30 ŠENTJANŽ, k & k – k & k  
Vernisaža del Brigite Bachmann in Fritza Russa »fundstücke«.  
Razstava bo na ogled do 12. 8. 2001

ŠMIHEL, farna dvorana – MPZ Gorotan

20.30 Kresna noč. Nastopajo: MePZ Gorotan, otroška skupina Katarina, vokalni sextet MoPZ Foltey Hartmann, tamburaški ansambel Tamika iz Železne Kaple; za ples igra: Trio Korenika

MEDGORJE, Ljudska šola – LŠ Medgorje

19.00 »Die 4 Elemente« - Javna predstavitve skupnega projekta

## SOBOTA, 30. 6.

14.00 OBIRSKO, v šotoru pri šoli  
50 let Ljudske šole na Obirskem

19.00 BISTRICA PRI ŠMIHELU, v Mlinu  
Odprtje razstave »Žafran cveti v Plaznici«. Razstavlja Lenc Kraut

DOBRLA VAS, kulturni dom – SPD Srce

20.30 Poletna veselica »Koncert in ples« s svetovno znanim ansamblom Lojzeta Slaka

## NEDELJA, 1. 7.

CELOVEC, Mladinski dom, Mikschallee 4 – SPZ

od 1. 7. do 6. 7. 2001 RAZISKOVALNA DELAVNICA MLADIH

Tema: način življenja mladostnikov,

KOTMARA VAS, pred ljudsko šolo – SPD Gorjanci

10.30 Pohod po naravi

MLINČE, pri Pegrinu – Podjurski ribiški klub

10.00 Ribiški piknik. Bogat srečolov, kegljanje se začne v soboto ob 18. uri.

## SREDA, 4. 7.

SELE, farni dom – PD Sele, KPD Planina, Kvartet bratov Smrtnik in KKZ

20.00 Koncert Bariloških vrabcev

## ČETRTEK, 5. 7.

CELOVEC, Mladinski dom – SPZ

20.00 Rockkoncert s skupino BALIŠ

## PETEK, 6. 7.

ŠENTPETER PRI ŠENTJAKOBU, podružnična cerkev

20.30 Premiera koncerta »Pesem zbledele zemlje«. Nastopa MePZ Rož

## SOBOTA, 7. 7.

ROŽEK, na Humu – KD Peter Markovič

20.15 Klasični koncert

GOSTILNA PRANGAR – SPD  
Dobrač na Brnci, Posojilnica-Bank Zila

14.00 »3. Olympi-ade« - Piknik; spored: nogometni turnir, program za otroke, nonsens peterboj

## NEDELJA, 8. 7.

20.30 ŠENTPETER PRI ŠENTJAKOBU, podružnična cerkev  
Ponovitev koncerta »Pesem zbledele zemlje«. Nastopa MePZ Rož

RADIŠE, kulturni dom – SPD Radiše

14.00 Zaključek delovne sezone in piknik. Sodeluje AGV »Alpenrose« iz Verdenberga na Štajerskem

## SOBOTA, 14. 7.

ZGORNJE ŽAMANJE - gostilna Picej-Tedl

19.00 Kresovanje. Nastopajo: MPZ »Vinko Poljanec«, Vokalni ansambel »Nomos«

Za ples igra »Podjurski trio«

ŽELEZNA KAPLA, pri kopališču – SPD »Zarja«

20.30 Poletna noč

## NEDELJA, 15. 7.

RADIŠE, kulturni dom – Zveza slovenskih izseljencev

14.00 Svečanost ob 55-letnici Zveze slovenskih izseljencev

Podjurski ribiški klub vabi na

## ribiški piknik

v nedeljo, 1. 7. 2001, ob 10. uri pri Pegrinu v Mlinčah

Pripravljene so ribje specialitete in tudi za pijačo je poskrbljeno

Bogat srečolov  
Kegljanje se začne že v soboto, ob 18. uri.

Vsi prisrčno vabljeni!  
Pripeljte tudi Vaše prijatelje!

Dr. Franc Wutti

Borovlje

DOPUST

6. 7. do 22. 7. 2001

PRAZNUJEJO: Filip Ladnig iz Kršne vasi – rojstni dan; Marko Pandel iz Klopinja – rojstni dan; Pavlina Michor iz Kotmare vasi – rojstni dan; Rezika Keuschnik iz Šentpetra – rojstni dan; Pavla Schauer s Proboja – rojstni dan in god; Pavel Erschen in Pavel Lipnik iz Lovank – rojstni dan; Pavla Grutze z Dobrove – rojstni dan; dr. Pavelk Apovnik iz Šmarkeža – rojstni dan; Matevž Ravnjak s Spodnjih Vinar – rojstni dan; Marica Maliha, Hani Blajer in Johan Amruš iz društva upokojeencev Šentjakob – rojstne dneve; Ivanka Živkovič iz Kotmare vasi – dvojni praznik; Pavel Rohrmeister iz Dobre vasi – rojstni dan; Štefi Jähnisch iz Dolnje vasi pri Šmarjeti – 65. rojstni dan; Alojzija Ribizel s Plešivca – 75. rojstni dan; Pavla Poluk z Metlove – 60. rojstni dan; Leni Scheriau iz Hodiš – rojstni dan; Hanza Ogris, Kovačev s Šajde – 80. rojstni dan in god; Ursula Valentinič z Raven pri Rožeku – življenjski jubilej; Lenci Kuč-

SLOVENSKI VESTNIK

čestita

slavljenk in slavljenec se zahvaljujemo predvsem slovenskemu oddelku ORF v Celovcu!

## RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE – teletekst 299

ČE 28. 6. ■ 18.10 Rož – Podjuna – Zilja

PE 29. 6. ■ 18.10 Utrip kulture

SO 30. 6. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi ...

NE 1. 7. ■ 6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! 18.00 Glasbena

PO 2. 7. ■ 18.10 Kratki stik

TO 3. 7. ■ 18.00 Otroški spored

SR 4. 7. ■ 18.10 Glasbena mavrica 21.04 Večerni spored

## DOBER DAN, KOROŠKA

NE 1. 7. ■ 13.30 ORF 2 • Gaudeamus igitur ...: Zrelostni izpit mejnik v življenju mladega človeka • Od ustavnega sodišča do današnje uveljavitve: na Javni dvojezični ljudski šoli v Celovcu bodo letos podelili spričevala že desetič • Generalni konzulat RS je vabil na sprejem ob dnevu slovenske državnosti • Ö 1 Fešta: Ko zanesenost ljubiteljev obrodi tradicijo • Maraton »Kralj Matjaž« – tekači osvajajo pobočja Pece • 140 let ljudske šole Šentprimoz • Sedmerboj južnokoroških vasi v Selah: Železna Kapla ostala brez zmage le v žaganju debela ...

Vsebinsko slovenskega televizijskega sporeda lahko preberete tudi na ORF-teletekstu, stran 299.

Internet: <http://volksgruppen.orf.at>

PO 2. 7. ■ 3.30 ORF2 16.00 TV SLO1 (Pon.)

## Halštat na knežjem grobu

Pri Zilji so odkrili halštatski grob, ki ga bodo zdaj predstavili javnosti v okviru kulturnih prireditev, ki bodo trajale od 5. do 7. julija. Med drugimi bodo nastopili tudi Vladimir Jurc in Gojmir Lešnjak, člana slovenskega gledališča iz Trsta, ter igralka, Rožanka Magda Kropiunig. V petek, 6. julija, ob 11. uri, bo matineja z Dragom Jančarjem v občinski dvorani Dolje/Dellach pri Zilji.

Študentki/študentu oddam od jeseni naprej veliko, mirmo, svetlo opremljeno sobo. Zaradi poklicne odsotnosti lastnika je tudi preostali del stanovanja (nedaleč od centra, 86 m<sup>2</sup>) večji del časa za izključno uporabo.

Tel. 0664/3953465

nik iz Šmarjete v Rožu – rojstni dan; inž. Peter Dovjak s Srednjega Kota – rojstni dan; Marjan Pečnik z Rut pri Šmihelu – rojstni dan. Za posredovanje imen

slavljenk in slavljenec se zahvaljujemo predvsem slovenskemu oddelku ORF v Celovcu!

Slovenski vestnik – usmerjenost lista seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu. SV prejema podpore iz sredstev za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

UREDNIKA

Sonja Wakounig ..... (-50)  
E-mail: [sonja.wakounig@slo.at](mailto:sonja.wakounig@slo.at)

Tajništvo ..... Urška Brunnik (-14)  
Naročniška služba ..... Milka Kokot (-40)  
Prireditve ..... Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

TISK

Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA

tel. 0463/50566

VSI

Tarviser Straže 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

## RADIO KOROTAN

na frekvencah 105.5, 106.8 in 100.9

PO-PE ■ 6.00 Dobro jutro, sonce 8.00 Viža 8.30 Živa 14.00 Viža 14.30 Korotanov zimzelen 15.00 Kratek stik 16.30 KoroDan (KORO-žurnal 17.15-17.30)

SO ■ 7.00 Domača budilka 8.30 Korotanov mozaik 14.00 Južni veter 16.00 Smrklja

NE ■ 6.30 Sedem pred sedmo 7.00 Domača budilka 8.00 Otroški vrtljak 8.30 Zajtrk s profilom 14.00 Iz zlate dvorane 15.00 Zborovska 15.30 Čestitamo in pozdravljamo 17.30 Šport in kratke vesti

## RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99  
e-mail: [agora@magnet.at](mailto:agora@magnet.at)

PE 29.06. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.00 BBC News 11.06 Tedenski obzornik 12.00 Poročila 12.07 Na današnji dan 12.13 Divan 13.00 Zrcalo kultura: Ostbahnkurti 18.00 Otroški kotiček 18.15 Govorim - govoriš (pon.) 18.45 Poročila 19.00 Proud to be Loud 20.00 BBC News 20.06 The Teen Beat Attack/ DJ Line 22.00 Rdeči boogie/ glasbeni magazin 23.00 Ta mera (pon.) 24.00 Soundtrack: The ninth gate 01.00 Glasba - jazz/world

SO 30.06. ■ 10.00 Glasba 11.00 BBC News 11.06 Labirinti sveta 11.30 Campus 12.00 Poročila 12.07 Na današnji dan 12.13 Divan 13.00 Glasba 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 V pogovoru (pon.): M.Piberl: Glas žensk 20.00 BBC News 20.06 Yugo-Rock 22.00 HTL Ball Villach/Beljak - prenos v živo 24.00 Glasba - jazz/world

NE 1.07. ■ 10.00 Evropa v enem tednu 11.00 Literarna kavarna: Europa erlesen: Slov. 12.00 Poročila 12.07 Na današnji dan 12.13 Divan 12.30 Glasba 18.00 Rdeči Boogie (pon.) 18.45 Poročila 19.00 Music for the Masses / glasbeni magazin 21.00 The Rest of the Day 22.00 For Those About to Rock 24.00 Glasba - jazz/world

PO 2.07. ■ 10.00 Kalejdoskop 10.30 Na dan z besedo 11.00 BBC News 11.06 Zdrava ura: Dr. Franz Inzko 12.00 Poročila 12.07 Na današnji dan 12.13 Divan 13.00 Druga glasba: Slovenski interpreti 18.00 Otroški kotiček 18.15 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Sto decibelov 20.00 BBC News 20.06 Take the Jazz Train: prenos v živo od no borders jazz festivala: The Crusaders 24.00 Glasba - jazz/world

TO 3.07. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.00 BBC News 11.06 Govorim - govoriš 12.00 Poročila 12.07 Na današnji dan 12.13 Divan 13.00 V pogovoru: Ivo Vajgl 18.00 Otroški kotiček: 18.15 Glasba 18.30 Na dan z besedo 18.45 Poročila 19.00 SchülerInnenradio 20.00 BBC News 20.06 Noche Latina 21.00 Campus (pon.) 22.00 Literarna kavarna (pon.) 23.00 Vešča/ Nachtfalter 00.30 Glasba - jazz/world

SR 4.07. ■ 10.00 Kalejdoskop 10.30 Na dan z besedo 11.00 BBC News 11.06 Literatura je dogodivščina 11.15 Voz latina 12.00 Poročila 12.07 Na današnji dan 12.13 Divan 13.00 Po Koroškem: Tovariško srečanje protifašistov in demokratov 18.00 Otroški kotiček 18.15 Govorim-govoriš (pon.) 18.45 Poročila 19.00 Izven zakona 20.00 BBC News 20.06 Ruff Radio/ Hip Hop 22.00 Mad Force/ Hip Hop 24.00 Glasba - jazz/world

ČE 5.07. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.00 BBC News 11.06 Govorim - govoriš 12.00 Poročila 12.07 Na današnji dan 12.13 Divan 13.00 Ta mera ženski magazin 18.00 Otroški kotiček 18.30 Na dan z besedo 18.45 Poročila 19.00 Yesterday & Today 20.00 BBC News 20.06 Freak Show 21.00 Glasba 22.00 Glasba 23.00 Sto decibelov 24.00 Glasba - jazz/world



25. SREČANJE SLOVENSKIH ŠPORTNIKOV OBMEJNIH DEŽEL 2001

## Štiri krat zlato in enkrat bron za ekipe Slovenske športne zveze!

Mladi športniki in športnice Slovenske športne zveze so na letošnjem 25. jubilejnim srečanju slovenskih športnikov iz obmejnih dežel 2001 v Ribnici v Sloveniji dosegli zgodovinski uspeh. Na tradicionalni prireditvi, ki leto za letom v športnem in prijateljskem duhu združuje slovensko mladino iz štirih držav (Slovenije, Avstrije, Italije in Madžarske), so zmagali v štirih od skupno petih tekmovanjih: v odbojki (dekleta), v namiznem tenisu (dekleta in fantje) ter v košarki. Nogometaši pa so le za las zgrešili finale za prvo mesto in postali tretji! Na letošnjem jubilejnim srečanju je sodelovalo nad 100 mladih športnic in športnikov v starosti do 15 let, zastopali pa so Slovensko športno zvezo na Koroškem (SŠZ), Združenje slovenskih športnih društev v Italiji (ZSSDI), Zvezo Slovencev na Madžarskem (Porabje) ter športna društva iz občin Ribnica in Sodražica, gostiteljicama jubilejnega srečanja.

### Uspešni zastopniki SŠZ

V namiznem tenisu sta dvojici Manuel in Roman Oraže pri fantih oz. Kathrin Warrasch in Sabrina Vouk pri dekletih pod vodstvom Mirka Oraže zmagali vse tekme, prav tako košarkasi KOŠ-a (trener Bojan Grzetič) ter – prvič po večletnem premoru – tudi odbojkarice iz Doba pod vodstvom Anite Tschachtschmann in Petra Trampuscha. Mladi nogometaši pod vodstvom Jožeta Kneza in Karla Kulmescha pa so nesrečno zgrešili finale (izgubili so tekmo proti Madžarom v streljanju 11-metrovk) ter postali tretji (zmagala 2 : 0 proti ZSSDI).

### Podelitev nagrad v znamenju prijateljstva

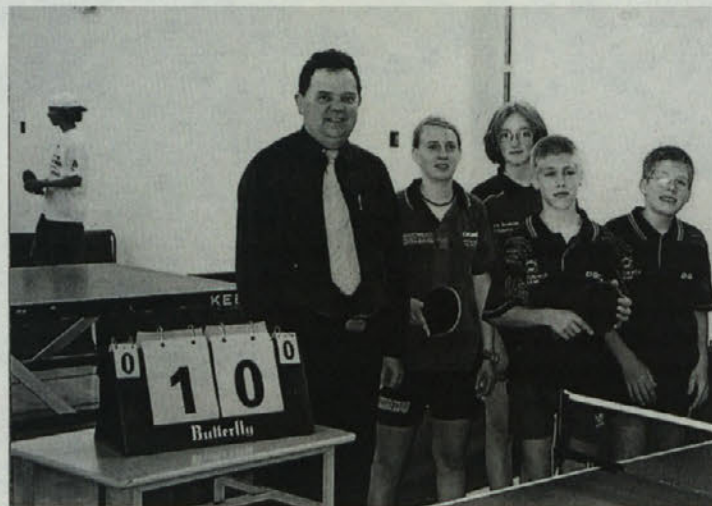
Slovesna razglasitev rezultatov in podelitev nagrad v osnovni šoli Franceta Prešerna v Ribnici je potekala v prisotnosti številnih častnih gostov, med njimi državna sekretarka za Slovence v zamejstvu in po svetu Magdalena Tovornik, podpredsednik Komisije za mednarodne odnose pri Olimpijskem komiteju Slovenije Evgen Bergant, župana občin Ribnica in Sodražica, Jože Tanko in Andrej Pogorelec, predsednik organizacijskega odbora Benjamin Henigmann ter referent za zamejski šport pri Olimpijskem komiteju Slovenije-Združenja športnih zvez Marjan Jemec. Slovesne otvoritve jubilejnega srečanja pa se je udeležil tudi generalni sekretar OKS-ZSZ Tone Jagodič. V imenu zamejskih športnih društev je na nadvse uspeli otvoritveni slovesnosti spregovoril predsednik SŠZ Marijan Velik, na zaključni slovesnosti pa predsednik Združenja slovenskih športnih društev v Italiji Jure Kufersin. Oba sta se zahvalila za



V nogometu je ekipa SŠZ s smolo postala »lex« tretja



Odbojkarice so po daljšem odmoru spet zmagale na srečanju



V namiznem tenisu ni bilo nasprotnikov za mlade športnike in športnice SŠZ



Ekipa KOŠ-a je potrdila svojo vlogo favorita

dobro organizacijo jubilejnega srečanja ter obenem izpostavila njegov velik pomen za mladince iz zamejstva v smislu krepitve športnega sodelovanja in graditve prijateljstva med slovensko mladino iz štirih sosednjih držav. Pomen športa pri oblikovanju slovenske identitete v zamejstvu ter pri sodelovanju preko državnih meja je posebej poudarila tudi državna sekretarka Tovornikova, ki je v svojem govoru čestitala vsem aktivnim udeležencem srečanja kot tudi organizatorjem in odgovornim za šport v zamejstvu. I. L.

### Za Slovensko športno zvezo so tokrat tekmovali:

**v nogometu:** Mathias Laussegger, Nikolaj Grilc, Daniel Woschitz, Tadej Trdina, Gregor Triblat, Darjan Aleksič, Daniel Dlopst, Christian Dlopst, Simon Grilc, Rene Starmuz, Thomas Hobel, M. Sturm, Tomi Waldhauser (trener/spremljevalec: Jože Knez/Karl Kulmesch);

**v odbojki:** Christina Lopinsky, Tanja Partl, Nadja Dlopst, Christina Fleiss, Marianne Kraut, Jana Opetnik (trener: Anita Tschachtschmann/Peter Trampusch);

**v košarki:** Jasmin Trifunovič, Arne Schimann, Jan Brunnik, Marko Brunnik, Daniel Wutti, Gregor Rutar, Boris Vavti, Stefan Urank, Marko Babič, Martin Kocman, Aleksander Pisjak. (trener: Bojan Grzetič);

**v namiznem tenisu:** Roman Oraže, Manuel Oraže oz. Sabrina Vouk, Kathrin Warrasch (vodja: Mirko Oraže).

**Končna razvrstitev: Nogomet – dečki:** 1. Porabje, 2. SZ Ribnica, 3. SŠZ, 4. ZSSDI  
**Košarka – dečki:** 1. SŠZ, 2. ZSSDI, 3. SZ Ribnica  
**Odbojka – deklice:** 1. SŠZ, 2. ZSSDI, 3. SZ Ribnica  
**Namizni tenis – dečki:** 1. SŠZ, 2. ZSSDI, 3. SZ Ribnica  
**Namizni tenis – deklice:** 1. SŠZ, 2. SZ Ribnica

### NOGOMET

## SAK se je že okrepil

Pretekli torek so člani prezidija in trener Lojze Jagodič v restavraciji Olympia v Celovcu, kjer nudijo izbrane grške jedi, predstavili javnosti vez-



35 letni legionar Jan Pate iz Slovenije

Foto: Štukelj

no-sredinskega igralca Janija Pateja iz Slovenije.

35-letni nogometaš si je v dosedanji karieri nabral veliko izkušenj in ta naj bi po predstavi prezidija SAK prevzel funkcijo režiserja v novi ekipi. Jan Pate je začel pri Olim-

piji Ljubljana, nato je igral sedem let pri raznih klubih v Grčiji, igral je pri slovenskem prvoligašu Primorje, preteklo sezono pa je služil pri drugoligašu Živila Kranj, ki se je povzpela v prvo ligo. Odbor se je odločil za Pateja zaradi tega, ker ima v Sloveniji izredno dobre preference. Legionar Pate je podpisal za eno leto, v primeru da SAK postane prvak v koroški ligi pa se podaljša pogodba za eno leto. Nadalje bo SAK okrepil sredinski igralec Wachernig od kluba FC Šentvid ob Glini. Prvi golman bo v novi sezoni Erih Oraže, asistiral pa ga bo Alois Jagodič mlajši.

Igorja in Kristijana Woschitza, ki sta pri SAK igrala zelo zavzeto, je klub posodil podligašu Borovlje. Klub so zapustili golman Matschek, Miklau in Darmann.

Odbor še namerava pridobiti dva napadalca, ki bosta poskrbela tudi za potrebne gole. Z rednim treningom pa bodo pričeli 1. julija.

M. Š.



2. SUPER-TRIM-SEDMEROBOJ

## Hitre kolesarke in pojoča žaga

Preteklo nedeljo je v Selah pred čudovito naravno kulisso, pod kamnito Košuto in med zelenimi gozdovi, potekal 2. sedmerboj južnokoroških vasi, katerega se je udeležilo rekordno število 133 navdušenih tekmovalcev in tekmovalk. Športniki in športnice so se pomerili/e v štirih panogah: ženske so se pognale po strmi cesti skozi gozd s gorskimi kolesi, dekleta so poskakovale s plastično žogo, fantje so streljali z nogometno žogo v določen cilj in moški so se pomerili v žaganju debelega smrekovega hloda.

Dnevno zmago si je zagotovila Želena Kapla pred domačini iz Sel ter Bilčovsom. Kapelčani pod vodstvom ravnatelja Miha Travnika so si z dnevno zmago še utrdili vodstvo v skupnem seštevku in vodijo po petih tekmovalnih dnevih z 69 točkami pred Bilčovsom (59 točk) ter Šentprimožem (47). 4. mesto je obdržal Pliberk (32), Sele pa so se prebile na 5. mesto in imajo zdaj 30 točk. 6. mesto zasedata Loče/Podgorje, Zahomc pa je z 20 točkami sedmi. Tekmovalno srečanje v izvedbi DSG Sele pod vodstvom Igorja Robleka in pomagači je potekalo brezhibno in brez težjih poškodb. Nova



Karničar Egon in Fridi iz Železne kaple sta napela vse sile



Foto: Štukelj S plastično žogo po travi

Foto: Štukelj

klubska hiša, ki je arhitektonsko in po funkcionalnosti načrtovana zelo privlačno in sodobno, pa je služila kot organizacijski center in kraj srečanja, kjer so organizatorji tudi poskrbeli za telesno dobrobit tekmovalcev in gledalcev. Zmagovalci in zmagovalke so iz rok tajnika SŠZ Ivana Lukana prejeli/e lepe nagrade. Športna prireditev je izzvenela v prijetni družabnosti.

Naslednje tekmovalje pa bo meseca septembra v Zahomcu.

M. Š.

### Rezultati 5. tekmovalnega dneva po panogah:

Moški – žaganje debela: 1. Hanzl Hedenik/Tomi Kruschitz (Billčovs), 2. Tomi Jug/Marjan Olip (Sele), 3. Franz Kumer/Valentin Steharnig (Pliberk), 4. Milan Mohar/Andreas Polzer (Šentprimož), 5. Fridi Karničar/Egon Karničar (Železna Kapla) **Ženske – vožnja z gorskimi kolesi (4,2 km):** 1. Katharina Pasterk (Železna Kapla), 2. Ilka-Maria Jesenko (Bilčovs), 3. Tanja Jug (Sele), 4. Nataša Kropiunik (Bilčovs), 5. Martina

### Schellander (Bilčovs) fantje – streljanje z žogo v cilj:

1. Patrik Sadovnik (Železna Kapla), 2. Flori Kogelnik (Železna Kapla), 3. - 8. Miro Wakounig, Raphael Mistelbauer (oba Šentprimož), Dominik Dlopst (Pliberk), Miran Kelih, Janko Roblek (oba Sele) **Dekleta – poskoki s plastično žogico:** 1. Tímea Ošina (Železna Kapla), 2. Silke Užnik (Sele), 3. Kulmesch Nadja (Sele), 4. Pia Kulmesch (Sele), 5. Jesica Travnik (Sele), 6. Vanessa Gasser (Bilčovs)

### Rezultat 5. tekmovalnega dneva:

1. Želena Kapla 15 točk (813 točk), 2. Sele 12 (598), 3. Bilčovs 10 (522), 4. Pliberk 8 (312), 5. Šentprimož 6 (272), 6. Zahomc 4 (92), 7. Loče/Podgorje 0 (0)

### Lestvica po 5 tekmovalnih dnevih:

1. Želena Kapla 69 točk, 2. Bilčovs 59, 3. Šentprimož 47, 4. Pliberk 32, 5. Sele 30, 6. Loče/Podgorje 24, 7. Zahomc 20 točk

EVROPSKO LETO JEZIKOV 2001

## »Teden jezika in športa« SŠZ na Rebrci

Slovenska športna zveza kot strešna organizacija vseh slovenskih in dvojezičnih športnih društev na Koroškem prireja v Evropskem letu jezikov 2001 »Teden jezikov in športa« od 27. avgusta do 1. septembra 2001 na Rebrci. Teden je namenjen predvsem navdušenim malim nogometšem v starosti od 6 do 12 let. Poleg nogometnega tezišča je na sporedu še jezikovni tečaj slovenščine ter spoznavanje prvih besed (osnov) italijanščine, pri čemer znanje slovenščine oz. italijanščine ni pogoj za udeležbo.

Namen tedna je, da se s kombinacijo »šport – jeziki« ustvari veselje do učenja jezikov, hkrati pa posreduje tudi spoštovanje jezika. Prav v tej starostni skupini namreč napredujejo otroci v najkrajšem času, tako iz športnega kakor tudi iz jezikovnega vidika. Na športnem področju pa naj bi športno-jezikovni teden nudil mladim tudi še priložnost za izpopolnjevanje njihovega znanja v nogometu. Udeležencem »Tedna jezikov in športa« bodo pozornost namenili izobraženi pedagogi in nogometni strokovnjaki, ki imajo tudi v poklicu in v prostem času opravka z otroki, starimi od šest do dvanajst

let. V smislu učinkovitejšega posredovanja tako jezikovnih kot tudi športnih snovi bo teden potekal v manjših skupinah z največ desetimi otroki.

Zamisel tedna je, da bi otroci v času, ko izginjajo meje, spoznali jezik sosedov in se ga tudi učili, hkrati pa v skupini tudi športno napredovali. Pri tem organizator tedna poleg jezikov in športa namenja poseben pomen tudi socialnemu učenju mladih udeležencev. Otroci naj se brez pritiska integrirajo v skupino in najdejo svoj prostor. S tem pa naj razvijajo lastno kreativnost in sposobnost za improvizacijo tako na športnem igrišču kot tudi v jezikovni skupini. S pomočjo skupinske igre naj postanejo tudi bolj samozavestni oz. učinkoviteje napredujejo v jeziku. Naloge v okviru »Tedna jezikov in športa« bodo primerne starosti otrok, hkrati jim bodo tik pred začetkom novega šolskega leta omogočile osvežiti znanje in napredovanje v jeziku na igriv način.

V ospredju jezikovno-športnega tabora pa naj bodo veselje, zabava in skupno sodelovanje vseh – udeležencev, odgovornih za tečaj ter staršev. Med drugim bodo na sporedu tudi obiski znanih nogometašev

in trenerjev. Poleg učenja jezikov ter nogometnih treningov pa so predvedeni še video-analize, družabni večeri, poldnevni izleti, nogometni turnir ter za zaključek predstavitev izsledkov skupno preživljenih dni.

SŠZ kot nositeljica projekta bo zagotovila financiranje pedagoško-strokovne skupine ter ostalih stroškov, ki so potrebni za optimalno izvedbo tako jezikovnega kot športnega dela tečaja, medtem ko se s prispevkom staršev oz. vzgojnih upravičencev mladih udeležencev financira bivanje in prehrana v komendi na Rebrci. Število udeležencev naj bi znašalo med 20 in 40. Projekt podpira tudi Urad zveznega kanclerja na Dunaju.

**Prijava:** do najkasneje 20. 8. 2001 pri Slovenski športni zvezi/Slowenischer Sportverband, A-9020 Klagenfurt/Celovec, Wulfengasse 10H, telefon 0463/318510, e-mail: ssz@magnet.at ali marijan.smid@chello.at.

**Cena:** ATS 1.600,- na udeleženca. Vplačilo tečajnine na konto SŠZ št. 3.029.113 (BLZ 39.102) pri Posojilnici Borovlje pod »Teden jezikov in športa 2001«.

KOLESARJENJE

### »Paco« presenetil v Švici

Odlične rezultate je Peter »Paco« Wrolich dosegel v Švici. Na znameniti »Tour de Suisse« je kolesar iz Loč osvojil vrhunske rezultate, najboljšega na tretji etapi z drugim mestom. Na četrti etapi je uspešno ubranil napad svetovne elite in ostal tretji v skupnem seštevku.

Na peti in hkrati tudi kraljevi etapi iz Widnau na vrh gorskega prelaza St. Gotthard (221 kilometrov) ni mogel obdržati odlične uvrstitve in je z zaostankom 25,07 minute za

zmagovalcem etape Dimitrijem Konyshevom prispel v cilj na nadmorski višini 2054 metrov šele kot 67. S tem je v skupni razvrstitvi zdrsnil na 54. mesto. V šesti etapi si je z zaostankom 54 sekund za zmagovalcem etape, Rusom Sergejem Iwanovom, zagotovil 35. mesto.

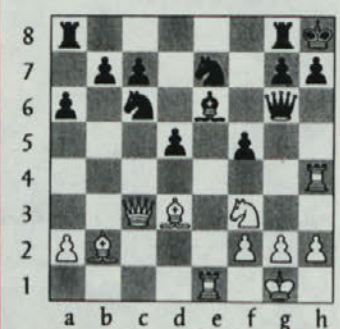
Tekmovalci na švicarski dirki bodo prispeli v cilj danes, »Paco« pa lahko bilancira odlično vsaj pri etapnih rezultatih.

ŠAHOVSKI OREH št. 160

Silvo Kovač

### Problem Sonemkijev

Za aktivno igro belih figur po linijah in diagonalah je beli žrtvoval kar tri kmete in avtor problema zato postavlja reševalcu nalogo, ki se glasi: beli na potezi zmagaja! Odlično medsebojno sodelovanje figur



### Rešitev št. 159

Samo z žrtvijo dame 1.Dd8+! beli lahko nadaljuje z aktivno igro in napadom na črnega kralja. 1...Kd8: 2.e7+ Ke8 (na 2...Le7: 3.fe7+ Ke8 4.Te5: f6 5.Td5! Le7: 6.fe7 f6 7.td8\* Ke7: 8.Th8 s prednostjo). V partiji je še sledilo: 4.Se4 Le4: 5.Te4: Dd6 (na 5...Da4 6.ef8D+ Kf8: 7.Tc4: Kg8) (7...Da2: 8.Td1!) z zmago belega v vseh variantah. Po napadu na belo trdnjavo se le ta vrača na prvo vrsto 6.Tee1 in pred pretinjo 7.Tbd1 se je črni vdal!